

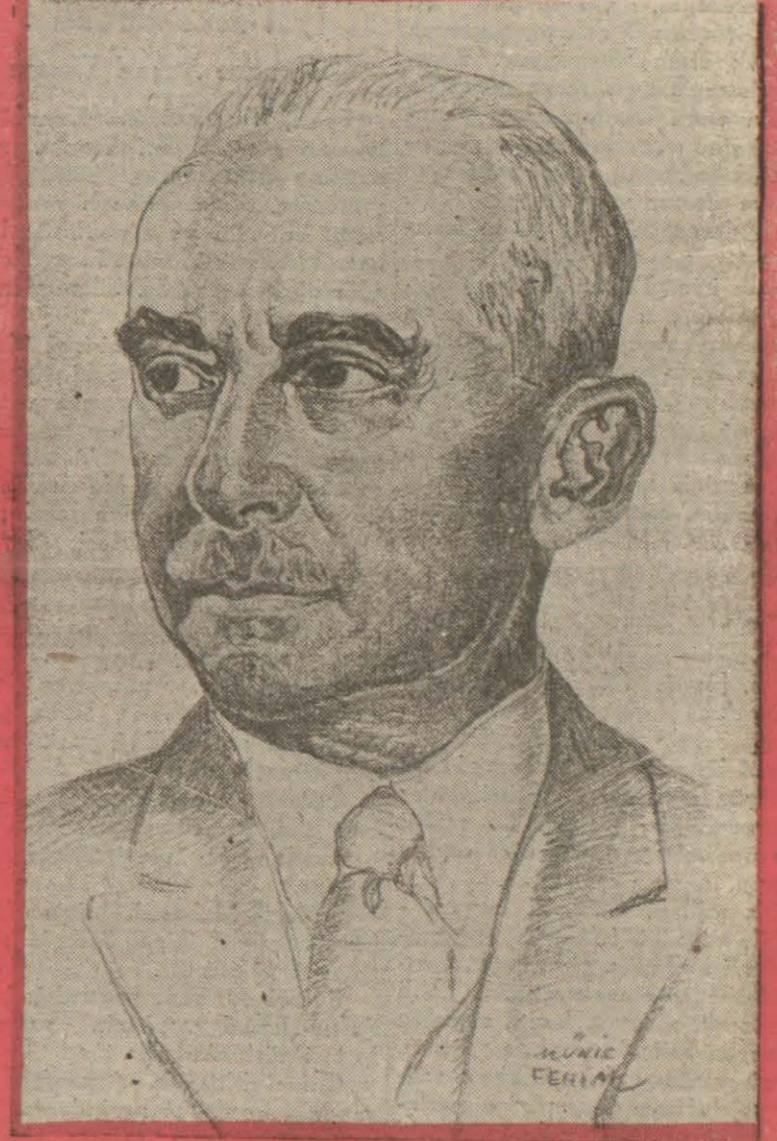


Cumhuriyet 18 yaşına girdi

Bugün ilk vazifemiz onun Büyük Banisini saygı ve minnetle anmak, ikinci vazifemiz Çankaya'ya dönerek devletin ve halkın Büyük Reisine millî birlik ahdimizi tekrarlamaktır

Haklı olanların itimadı, karar verenlerin neş'esi, ölmeyi bilenlerin gururle bayramımızı kutlulayalım

Yangın kızılığı vatan sularına vuruyor. Biz ateşe tapan yeni zaman müşriklerinden değiliz. Fakat hürriyet, toprak ve şeref bütünlüğüne hiyanet eden bir sulhu kanımızla boğmayı ve harb ce Henneminde yakmayı tercih ederiz. Eğer bir tecavüze uğrarsak bu harbin manası 20 sene sonra tekrar istiklâl mücadelesine başlamak olacaktır



Atatürkün manevî huzurunda ona verdiğimiz sözü hatırladıktan sonra devletin Büyük Reisini başımız yukarıda, göğsümüz ileri, marşlarla, şarkılarla, peymanlarla selâmlıyalım.

Ankara 28 (Telefonla) — Falih Rifki Atay «Ulus» gazetesinin Cumhuriyet bayramı münasebetle neşretmekte olduğu fevkalâde nüshaya «18 inci Cumhuriyet yılı başlar - ken» adile şu başyazıyı yazmıştır:

«Bugün Cumhuriyetin 17 nci yılını tamamlıyoruz. İlk vazifemiz onun büyük banisini saygı ve minnetle anmak ve ebedî hatırası önünde bir daha eğilmektir. İkinci vazifemiz Çankaya'ya dönerek devletin ve halkın Büyük Reisine ve Şefine millî birlik ahdimizi tekrar etmektir.

İnönü devrinin ikinci yılına millî ve beynelmîl, müstesna vazife ve mes'uliyet şartları içinde yaklaşıyoruz. Yangın kızılığı vatan sularına vur-

maktadır. Fırtına ve alev dinmedikçe saçağımızın ateşten masun kalacağını hiç kimse vatandaşına temin edemez. Eğer bir tecavüze uğrarsak, bu harbin de manası 20 sene sonra tekrar istiklâl mücadelesine başlamaktır.

«Öyle bir günde İsmet İnönü'ne 1920 cephesinin zevkini, imanını, itaat ve cesaretini vâdediyoruz. Meclis hükûmeti ve partisiyle hürriyet, toprak ve şeref bütünlüğü tam ve kat'î müdafaa üzere bizi davet ettiği vakit vazifesi ağır olduğu kadar kuvveti büyük olacaktır. Millî kudret denen tükenmez kaynağın maddî manevî her türlü imkânları onun etrafındadır. Biz ateşe tapan yeni zaman müşriklerinden değiliz; fa-

(Devamı 3 üncü sayfada)

YAZAN
Falih Rifki Atay

Millî Müdafaa Vekilinin beyanâtı

«Ordumuz vatan hududlarını, millî şeref ve hakları müdafaa mecburiyetinde kalırsa bu vazifeyi geçmişteki misallerden daha parlak bir surette başarmak kudretindedir»

Ankara 28 (Husulî) — Millî Müdafaa Vekili Saffet Arıkan Cumhuriyetin 17 nci yıldönümü münasebetle ordumuz ve millî müdafaa hazırlıklarımız hakkında Ulusa şu beyanatta bulunmuştur:

«Bilindiği üzere ordumuz gerek silâh ve teçhizat bakımından, gerekse talim, terbiye yönünden tekâmüle doğru huzla ilerlemektedir. Son aylar zarfında yedek subayların ve erlerin

Cumhuriyet Bayramını bütün yurd heyecanla kutluluyor

İstanbulda halk daha gün doğarken sokaklara dökülmüş, kahraman askerlerimizi alkışlamak üzere Taksime giden yolları doldurmuştu

Dün, öğleden sonra, Başvekil doktor Refik Saydamın bir hitabesile başlayan Cumhuriyet bayramı bütün memlekette ve bu meyanda şehrimizde büyük tezahüratla kutlulanmaktadır.

Türk milleti bütün dünyanın için de yuvarlanmakta olduğu bu buhranlı günlerde, Millî Şefin etrafında bir tek vücud halinde toplanarak, millî bayramını huzur ve emniyet içinde büyük bir heyecan ve neş'e ile tes'îd etmektedir.

İstanbul millî bayram şerefine bayraklarla donatılmış, şehrin büyük caddelerine tıklar kurulmuştur. Dün gece bütün resmî ve husulî müesseseler, ticarethaneler, nakil vasıtaları e-

İstanbul halkı bu sabah erkenden sokakları doldurmuş ve büyük geçid resmini görmek ve kahraman askerlerimizi heyecanla alkışlamak üzere Taksim meydanına doğru akın etmeğe başlamıştır. Şehrin bütün semtlerinden gelen on binlerce halk bir insan seli halinde Beyoğlu ve Taksim meydanına giden caddeleri kaplamaktadır. Saat 8 den itibaren tramvay seferleri tatil olunmuş, zabita merasiminin intizamla geçmesini temin için icab eden bütün tedbirleri almıştır. Geçid resmine iştirak edecek bütün askerî kıt'alarla, polis, jandarma, itfaiye müfrezeleri, askerî ve sivil okullar, izciler, sporcular ve diğer teşekküller saat 9 dan itibaren Taksim

Başvekilin nutku

Ankara 28 (A.A.) — Cumhuriyet bayramının açılış töreni münasebetile Başvekil doktor Refik Saydam bugünkü radyoda aşağıdaki nutku söylemiştir:

Aziz yurddaşlarım, On yedinci cumhuriyet bayramımızı kutlama törenini yapıyorum.

Dünyanın karanlık, karı - (Devamı 10 uncu sayfada)

Askerî vaziyet

Yunan - İtalyan harbi karşısında düşünce ve tahminler

YAZAN
Emekli general
H. Emir Erkilet

«Son Posta», nin askerî muharriri

Dün sabah saat 3 de İtalyanın Atina sefiri, Yunan başvekil General Metak - sasa üç saat müddetli bir ulti - matom tevdi ederek hükûmeti namına bir takım stratejik mevkiiler istemiştir. Liyakatlı general Roma hükûmetinin sefirine, bu talebin Yunanistan'a harb ilân etmek demek oldu - ğunu söyleyerek ultiमतomu reddetmiş ve derhal ordunun u - mumî seferberliğini emretmiş - tir. Aynı zamanda, Yunan mil - letini şeref, istiklâl ve hürriyet - lerini müdafaa'ya davet eden bir beyanname neşretmiştir. İşte gecenin karanlığında yatağın - dan uyandırılarak yabancı bir devletin arazi ve daha kim bilir ne gibi haksız istekleri havi bir ultiमतomu karşısında kalan vazife, mes'uliyet ve millî şeref ne olduğunu müdrük olan bir devlet adamının vereceği karar ve ilk yapacağı şeyler elbette bunlardır.

(Devamı 10 uncu sayfada)

Harb nasıl patladı?

İtalyan ultiमतomunun metni

Yunanistanın İngiltere'ye müracaatı ve İngilterenin cevabı

Atina 28 (A.A.) — Reuter ajansın - dan: Yunanistan, bu sabah saat 3 de İtalyandan bir ultiमतom almıştır. İ - talyan ultiमतomunda, İtalyan ma-

Yunan - İtalyan harbi
İtalyan ordusu iki ayrı istikamette hücum ediyor
İtalya, Selâniği almak istiyor
Yunan ordusu bir noktada harbi düşman toprağına nakle muvaffak oldu

İtalyan tayyareleri Patras bombardıman ettiler, Atinaya ve Korent'e hücum teşebbüsünde bulundular.

Yunan ve İtalyan donanmaları çarpıştı, İngiliz filosu indada konuşyor

Nevyork 28 (A.A.) — Royter ajansından:

Transradio ajansı, aşağıdaki haber Alman ajansından almış olduğunu bildirmektedir:

İtalyan kıtaatı, bu sabah Yunan hududunu tecavüz etmişlerdir.

Aynı ajansa göre, Yunanistan, İtalyanın ultiमतomunu reddetmiş - tir. İtalya, bu ultiमतomunda me - hâde Yunan arazisini istilâ etmek tehdidinde bulunmakta idi. İlk teh - like şeraiti bu sabah saat 5 te ve - rildi.

İlk Yunan tebliği

Atina 28 (A.A.) — Yunan or - duları başkumandanlığı tebliğ edi - yor:

İtalyan kuvvetleri bu sabah saat 5,30 da Yunan - Arnavudluk hu - duduna hücum etmişlerdir.

Kit'alarımız düşmana mukave - met etmektedirler.

Yunan ordusu Arnavudlukta

Atina 28 (A.A.) — Royter: İtalyan müdafaaasını yararak, 13 millete kadar derinlikte Arna - vudlukta girmiş oldukları bildiril -mektedir.

Korfu'ya ihrac teşebbüsü

Nevyork 28 (A.A.) — Belgrad

Cumhuriyet 18 yaşına girdi

Yazan: Falih Rifki Atay

(Başarafa 1 inci sayfada)

kat hürriyet, toprak, ve şeref bütün- lüğüne hiyanet eden bir sulhü kanı- mızla boğmayı ve harb cehenneminde yakmayı tercih ederiz.

18 inci yılına eriştiğimiz Cumhuri- yet yalnız bir idare sisteminin, bir rejimin adı değildir. Cumhuriyet, bü- tün inkılablarla ve bu millete inan- mak, onun hürriyeti için yaşamak ve ölmek ahlâkide ayrılmaz bir kül teşkil eder. Millî hayatımızla beynelmil- lel varlığımızın devam ve inkişafı inkılablarımızın, inkılablarımızın cum- huriyetin ve cumhuriyet kaydız ve şartsız hâkimiyet ve istiklâlimizin sar- sılmaz müdafaa, irade ve kararını- zın teminatı altındadır. Bu temel taş- larından hangisine dokunulsa bütün bina düşer, 17 senelik inşaat bir en- kaz yığından ibaret kalır.

Bir mücadele nesliyiz, ömrümüz bu- ğuşmakla geçiyor. Geçmiş zamanla- rın şeref mirasına ve gelecek zaman- ların hürmetine layık olmağa çalışı- yoruz. Yalnız kendi tarihimizin değil, cihan tarihinin buhranlı bir çağında doğduk ve yalnız Türk dünya tarihin- nin facialı bir devrinde değil, coğraf- yamız da nazik bir noktada yaşı- yoruz. Büyük rüzgârların sürdüğü dalgalı sahillerimize çarpıyor. Bü- yük kara bulutlardan söken sağanak-

lar etrafımızda dönüyor. Böyle bir hayat şartı, kafadan hâkim olmayı, gönülden, fedailik aşkı; ve ahlâktan, kahramanlık vasfı ister. Ne topırağ- ımız, ne çağımız, ne de vazifemiz akıl, sinir ve karakter zâflarını götürmez. Kalb hastalarında dermansızları tas- fiye eden bir büyük irtifa, herkesten temiz bir ruh, asil bir vicdan, ölüme kadar kardeşçe bir tesanüd istiyen bir mukadderat imtihanı üstündeyiz.

1919 ihtilâlcileriyiz. Vatan ve hür- riyet için bugün yahud yarın eğer ce- bir olunursak Kuvayi Millîyeciler destanına gıpta ettirecek bir azimle dövüşeceğiz. Bu uğurda hiçbir feda- kârlık haddi tanımıyoruz. Türk tarihin- nin bütün şanlarına ve Türk kılıcı- nın bütün şereflerine yemin ederek omuz omuza, gönül gönüle, kafa kafa- ya ve can cana her zamandan fazla birleşelim. Hür yaşamak hakkını hiç kimse bizden fazla dava edemez. Çün- kü onun kan pahasını herkesten fazla bu millet ödemiştir.

Hakkı olanların itimadı, karar ve- renlerin neşesi, ölmeyi bilenlerin ye- nilmez gururle bayramını kutlu- layız. Atatürkün kabri önünde ona verdiğimiz sözlü hatıradaktan sonra devletin Büyük Reisini başınız yukarı- da, göğsünüz ileri, marşlarla, şarkı- larla, peymanlarla selâmlayınız.

Cadde ortasında çırılçıplak dolaşan adam

Peşinde yüzlerce kişi olduğu halde giderken yakalanınca elli liraya bahse giriştiği için böyle sokağa çıktığını söyledi

Evvelki gece, Beyoğlunda Tarla- başı caddesinde cidden garib ve o nisbette de gülünç bir hâdise cere- yan etmiştir.

Gece saat yirmi ikide Tarla başı caddesinin çok kalabalık olduğu bir sırada bu caddeye nazir evlerden birinin kapısından sokağa çırıl çıplak bir adam çıkmış, vaziyetinin garibliğine rağmen ellerini kollarını sallıya sallıya caddede yürümeğe başlamıştır.

Bu anadan doğma vaziyette so- kağa uğruyan ve kemali ciddiyet- le (1) yoluna devam eden adan, kısa bir zaman sonra caddeyi dol- duran halk tarafından görülmüş, büyük bir kalabalık kendisini merak ve hayretle takibe koyulmuştur.

Peşinde yüzlerce kişiyi sürükli- yen bu çıplak adam, bir müddet sonra kendisine tesadüf eden bir polis memuru tarafından yakalan- mıştır.

Bu adam kendisini yakalayan me- mura:

«— Müsaade et., elli adım daha yürüyeyim de şu iddiaya girdiğim parayı arkadaşşımdan alayım» diye yalvarmağa başlamıştır.

Aklından malûl olduğu sanılan bu adam, çıplak vaziyetinin ve bu hareketinin sebebini şu şekilde anlattı:

«—Bir arkadaşşımla bahse giriş- tik. Çırıl çıplak Tarla başı cadde- sini bir baştan öbür başa kadar ge- çersen sana elli lira veririm, dedi, ben de paraları çık, derhal bu işi yaparım dedim ve işte bu suretle iddiaya giriştim.»

Abanoz sokağında Çemberlitaş caddesinde 4 numarada oturan Ah- med oğlu Mustafa adında biri ol- duğu anlaşılan bu adam hakkında umumi adaba muhalefetten takibat yapılmaktadır.

BUGÜN Cumhuriyet ve Millî Birlik

YAZAN Prof. Ali Fuad Başgil Hukuk Fakültesi Dekanı (7 nci sayfada)

«Cumhuriyet Türk milleti demektir»

Yazan: Dr. Yavuz Abadan (7 nci sayfada)

bir, Amerika tarafından yapılacak bir tehdid hakkındaki haberlerin sadece nazarı itibara alınmamakla kalmayıp, Monroe prensibine temas edilerek mutad surette reddedil-

Yunan - İtalyan harbi

(Başarafa 1 inci sayfada)

dan gelen haberlere göre bugün, İtalyan donanması Korfu adasına askeri ihraç teşebbüsünde bulunmuş- tur. Bu teşebbüs üzerine İtalyan ve Yunan donanmaları arasında şid- detli bir çarpışma olmuştur.

Hedef Selânik

Atina 28 (A.A.) — Royter: Yunanistana karşı başladığı harbe, en büyük İtalyan hedefi sanıldığına göre, Yunanistan - Arnavudluk hududundan, 160 kilometre kadar mesafede Selânik limanıdır. Çarpışmalar hakkındaki haberler azdır. Fakat, öğrenildiğine göre İtalyan hücumlarının başlıca sikleti Arnavudluk dağlarından dışarı gi- den esas geçidin ötesinde Florinaya müteveccih bulunmaktır. Florina, Selânikten 145 kilometre mesafedir.

Elen kit'aları bütün hat üzerinde şiddetli mukavemet etmektedir. Hattâ teyid olunmayan bir habere göre Yunanlılar bir noktada 13 ki- lometre kadar Arnavudluk arazi- ne girerek harbi düşman toprağına nakletmiştir. İtalyanlar her halde E- pirin dağlık muntakası istikametinde de ikinci bir tazyik yapmaktadırlar.

İtalyanın Arnavudlukta 180 bin kadar askeri olduğu tahmin edil- mektedir. Fakat bunun asgarî 50 bini dahili tutmak için lüzumlu bu- lunmaktadır.

Patrasın bombardımanı

Atina 28 (A.A.) — Dahiliye nezaretinin tebliği: Bu sabah saat 10 da her biri beşer tayıyreden mürekkebe 3 İtalyan tayıyare grubu tarafından Patras şehri üzerine bir hücum yapılmıştır. Liman tesiatı, adliye sarayı, Aya- yorgi un fabrikası, telgrafhane ve birkaç ev bombardıman edilmiştir. Maddî hasar ehemmiyetsizdir.

Şimdiye kadar alınan malûmata göre bir polis olmak üzere dört ki- şisi ölmüş, 17 kişi yaralanmıştır. Halk, sokaklarda sükûneti muha- faza etmiştir.

Atina üzerinde İtalyan tayıyareleri

Londra 28 (A.A.) — Atina bu sabah harbin ilk sürprizi ile karşı- laşmıştır. Saat 9,15 de İtalyan tayıyareleri Atina üzerinde uçmak te- şebbüsünde bulunmuşlardır. Derhal faaliyete geçen hava dâfi bataryala- rın düşman tayıyarelerine ateş açmış-lardır.

Bu esnada Atina sokaklarında tez- zahüratta bulunan halk ve üniforma taşıyan gençlik, veka'at ve soğuk- kanlılığını muhafaza ederek teza- hürata devam etmiştir. Nümayişçi- ler İngiliz, Türk, Yunan ve Yugos- lav bayraklarını taşımakta idiler.

Korent kanalına hücum

Atina 28 (A.A.) — 15 İtalyan tayıyaresi çok yüksekte uçarak, Korent kanalına hücum etmek iste- mişlerdir. Tayıyareler, kanal üze- rine bombalar atmışlarsa da hiç bir hasar ika edememişlerdir. Yunan avcı tayıyareleri, düşman tayıyaresine karşı başarılı meşur

Siyaset ALEMİNDE

Yunanistana ihdas olunan vaziyet

Yazan: Selim Ragıp Emeş

İtalya Arnavudluğu ısgal etmek suretile Balkan yarımadasına ta- yak bastığı gün cenubu şarkı Avru- pasının emniyetinde aleyhte bir te- beddül vukubulduğunu iddia eden- lerin haklı olduklarından şüphe e- dilemezdi. Her geçen gün ve her cereyan eden hâdise bunun böyle olduğunu isbat etti. Bugün, Arna- vudluk hududunda Yunan ve İtalyan kuvvetlerinin fiilen muhasama haline gelmeleri ile bu hakikat bir defa daha tesyüd etti.

İtalya, Balkanlara yabancı olan bir millettir. Onun Arnavudluk arazi- sine el koymas, müstakbele aid bazı hazırlıklara iptidar etmek ta- savvurunu açığa vurduğu gibi uzun zaman bir sulh ve sükün mntakası haline gelen bu noktada, bu sükün ve bu huzura bir gün veda etmek lâzım gelebileceğine de işaret edi- yordu.

İtalyanın Yunanistanla harb ha- line gelmesini icab ettiren hâdisenin teferruâtı ikinci derece ehemmiyet- tedir. Birinci derece ehemmiyette olan nokta, bu devletin, İngiltere ile yapmakta olduğu harbe, düş- manına karşı Yunan topraklarını serbest bir üs haline ifraç etmek iste- mesidir. Yunanistan, bu talebe red cevabı vermiş, İtalya da bunu bir husumet hareketi sayarak askeri hareket başlamıştır. İstiklâl sahibi, millî şuur idrakine malik her mem- leket için yapılacak şey, Yunanista- nın yaptığında başka bir şey ola- mazdı. Hâdisatın sevrî, bir gün, bu memleketi haksız çıkarsa dahi tarih ona şerefli bir mevki verecek, te- cezzi kabul etmez istiklâlden fedakârlık yapmamış olmasını, istik- lâlî layık bir milletin en tabii bir hareketi savarak ona büyük hürmet gösterecektir.

Selim Ragıp Emeş

Millî Şef

Ankara 28 (Hususi) — Mil- li Şefimiz İsmet İnönü yarın akşam Çankaya köşkünde İcra Vekilleri Heyeti azalarına bir akşam ziyafeti vereceklerdir. Cümhurîesimiz ziyafeti mü- teakib davetlilerle birlikte Cumhuriyet Halk Partisi ta- rafından Ankaraplasta ve- rilmekte olan baloya teşrif buyuracaklardır.

Yugoslavya bitaraflığını muhafaza edecek

Belgrad 28 (A.A.) — Karadağ- da bulunan başvekil Zvetkoviç bu- gün tayıyare ile Belgrada dönmüş ve derhal saltanat naibi Prens Pol ile görüşmüştür.

Başvekil, bilâhare hariciye ve harbiye nazırlarını kabul etmiştir. Yugoslav resmî mahfellerinde beyan edildiğine göre Yugoslavya, şimdiye kadar olduğu gibi bitaraf- lığını muhafaza edecektir. Hükû- met, aynı zamanda kendi bitaraf- lığına riayet edileceğini de ümid et- mektedir.

Arnavud'ukta isyan çıktı

Londra 28 (A.A.) — Belgrad- dan gelen haberlere göre, Arnavud vatanperverleri Arnavudluk dağ- larına çıkmışlardır. Bunlar İtalyaya karşı hasmane tezahüratta bulun- maktadırlar.

İtalyan kitiatı bunlarla müsa- de me etmiş, iki taraf da ölü ve yaralı vermiştir.

Roma 28 (A.A.) — Royter: Tirandan telgrafla alınan bir habere göre hüviyeti tesbit edile- miyen bir tayıyare, Arnavudluğun cenub kısmına risaleler atmıştır. Bu risalelerde Arnavudlar, isyana teş- vik edilmektedir.

etmiş ve kanal üzerinden püskürt- müşlerdir.

İngiliz donanması yardıma koşuyor

Londra 28 (A.A.) — İngiliz deniz cüzütamlarının Yunanistanın yardımına gitmek üzere yolda bu- ldukları öğrenilmiştir.

Cumhuriyet Bayramını bütün yurd heyecanla kutuluyor

(Başarafa 1 inci sayfada)

meşhurların toplanmışlar, kendilerine ayrılan yerleri almışlardır.

Vali ve Belediye Reisi Dr. Lütfi Kir- dar saat 9,15 te vilâyet binasında sivil ve askeri erkânın tebriklerini ka- bul etmiştir. Şehrimizde bulunan meb'uslar, İstanbul Komutanı, ge- neraller, kara, deniz, hava üstsubay- ları, Parti erkânı, Üniversite Rektö- rü, dekanlar, İstanbulda bulunan Ve- kâletler müfettişleri, vilâyet erkânı, daire müdürleri, bankalar ve cem- iyetler mümessilleri valiyi ziyaret ede- rek Cumhuriyet bayramını kutula- mışlardır.

Vali sivil ve askeri erkânın tebrik- lerini müteakib saat 10,30 a kadar konsolosların tebriklerini kabul ede- cektir.

Vali ve komutanla vilâyetdeki me- rasime iştirak eden diğer zevat saat 11 de Taksim Cumhuriyet meydanına gelecektir.

Vali ve Belediye Reisi yanında İs- tanbul Komutanı olduğu halde Cum- huriyet meydanında toplanan kit'a- larla diğer birlikleri teftiş edecek ve bayramlarını kutuluyacaktır.

Bunu müteakib borazan tarafından verilecek işaret üzerine, bütün birlik- ler hazır vaziyete alacak ve direğe Türk bayrağı çekilecektir.

Bu sırada mızıkla İstiklâl marşını çalacak, kit'alarla okullar hep bir a- ğızdan marşı söyleyeceklerdir.

Bundan sonra hazırlanan çelenkler Cumhuriyet Âbidesine konacak ve va- li ve komutan tribündeki yerlerini al-acaklardır.

Saat tam 11,30 da geçid resmine başlanacak, sırasile Yedek Sübay o-

kulu, Askeri Tıbbiye okulu, Deniz Harb okulu ve Deniz lisesi, Kuleli Maltepe lisesi, piyade, istihkâm, mu- habere, jandarma, süvari, topçu ku- taları, motörlü birlikler, harb makû- leri, polis, itfaiye müfrezeleri, okul- lar, sporcular, şeref tribünü önünde geçerek Vali ve Komutanı selâmlıya- caktırlar. Geçid resmi devam eder- ken bir hava filosu meydan üzerin- den uçarak merasime iştirak edecek- tir. Saat 12 de Selimiyyeden 21 saat top atılacak, öğleden sonra saat 15 de Edirnekapıdaki Şehidlikte merasim yapılacak. Gece bütün Halkevle- rinde hazırlanan zengin programla dahilinde toplantılar yapılacaktır.

Saat 22 de Vali ve Belediye Re- is tarafından vilâyet binasında bir bal verilecektir.

Şehrin muhtelif semtlerinde kuru- lan halk kürsülerinde bugün ve yarın bir çok hatibler söz alarak, Cumhu- riyetin, inkılâb ve istiklâl kıymetini rinde bugün ve yarın muhtelif saat- larda 80 hatib söz söyleyeceklerdir.

Cumhuriyet bayramı münasebeti- dün öğleden sonra kapanan resmî da- ireler ve okullar bugün ve yarın ta- hi yapacaklardır. Hususî müesses ve ticarethaneler yalnız bugün kapal- bulunacaktır. Vilâyet dahilinde bu- gün yeniden 11 ilkokulun açılış te- renleri yapılacaktır.

Şile kazasında 7, Sülvride 1, Kartal- da 1, Çatalca'da 1 ve Yalovada 1 il- okul bugün kaza kaymakamları ve maarif heyetlerinin huzuruna törenle açılacaktır.

Tramvay ve vapur seferlerine bay- ram münasebeti ile postalar ko- nulmuştur.

Bulgaristan hava tehlikesine karşı tedbir alıyor

Sofya 28 (A.A.) — Harbin bağ- ladığındanberi ilk defa olarak bü- tün Bulgaristanda hava tehlikesine karşı kat'i tedbir alınması emredil- miştir.

Geceleri ışıkların tamamen sön- dürülmüş bulunmasını temin etmek için halk lâzım gelen tedbirlerin hepsini almakla mükelleftir. Gele- cekte hafta Bulgaristanda hava teh- likelerine karşı korunma kursları açılacaktır.

Muhtemel tehlike işaretleri kilise çanları ve canavar düdüklüleri tara- findan verilecektir.

Ruzvelt Amerikanın Londra sefirile görüştü

Vaşington 28 (A.A.) — Ruz- velt dün Amerikanın Londra büyük elçisi Kennedy'yı kabul ederek u- zun bir görüşmede bulunmuştur.

İngiliz tayıyareleri Çeko - Slovakyaı bombaladılar

Londra 28 (A.A.) — İngiliz tayıyarelerinden müteşekkil bir grup, dün şimali Çeko-Slovakya- da bulunan Skoda tayıyare ve silâh fab- rikalarına karşı muvaffakiyetli bir hücum yapmıştır.

Laval meçhul bir semte gidiyor

Londra 28 (A.A.) — Vichy'den verilen bir habere göre Laval bu- gün nazırlar meclisinin içtimaından sonra Vichy'den meçhul bir yere hareket edecektir.

Lavalın radyoda bir nutuk ve- rerek Fransız hükümeti tarafından alınan kararları bildireceği haber verilmekte ise de nutkun hangi ta- rih ve saatte verileceği belli değı- dir.



Marifet baltayı taşu varmamaktır!..

Şehir Haberleri

Dobrucayı terkeden 680 vatandaşımız daha geldi

800 kişilik diğer bir kafilede bekleniyor

Evvelki gece limanımıza muvafık eden «Daçya» vapurile Köstenceden, Dobrucayı terkeden Türklerden mürekkep 680 kişilik bir kafile gelmiştir. Kafilenin ekseriyetini çocuklar ve kadınlar teşkil etmektedir. Kafile ile gelen Dobruçalı Türklerden Mutuk oğlu İsmail bir muharririmize şunları söylemiştir:

«Ekseriyetimiz Bulgar kitalarının Dobrucayı işgalinden evvel burasını terkederken Romanyaya gelmiştik. Kafilemizde Balçık, Pazarcık, Tatarova, Silistireden gelen muhacirler bulunmaktadır. Yerlerimizi terkederken yanımızda olan paraları ve satabildiklerimizi tamamen dışarı çıkarmışız muvaffak olduk. Fakat birçoğumuzun emlakı ve evleri tabii orada kaldı. Maamafih anavatanımıza geldiğimize çok memnunuz. Son zamanlarda artık bizleri hiç bir yerde çalıştırmıyorlar. Elinde parası olan Türkler, diğer kardeşlerimize muvafık bulunmak suretile müsül mevkide kalmalarına mâni oluyorlardı. Romanyaya terketmeden evvel Rumen memurlarından çok yardım gördüğümüzü hepimiz söyleyebiliriz. Romanyaya iltica etmiş Dobruçalı diğer kardeşlerimiz de Rumen limanlarında vapurlara binmek üzere beklemekte idiler.

Romanyada vaziyetin nasıl olduğunu bilmiyoruz. Fakat şimdi Dobrucadan Romanya topraklarına kaçan Türklerin Dobrucada kalan Türklerin vaziyetinden daha iyi vaziyette olmadıklarını orada iken öğrenmiştik. Bütün bildiklerimiz bundan ibarettir.»

Romanyadan önümüzdeki günler zarfında 800 kişilik bir kafilenin daha gelmesi beklenmektedir.

Amerikadan eşya getiren ilk vapur geldi

Uzun müddettenberi Nevyorktan gelmesine intizar olunan Yunan bandıralı Angira vapuru dün sabah limanımıza gelmiştir. Bu gemi Yunanistandaki son vaziyet üzerine limanımıza Yunanistandan en son gelen gemi olmuştur. Angirada bulunan Amerika menseli 400 ton deri ile, otomobil lastikleri, tenke ve demir mamulâtı eşyanın ithal muamelesine başlanmıştır. Bu gemi uzun müddettenberi Amerikadan gelen ilk gemi olmakla beraber, aynı zamanda Amerika piyasalarından eşya getiren ilk vapurdur. Yunanistanın harbe girmesi üzerine Amerikaya yapılan deniz seferlerinin bu ilk münasebattan sonra inkıtaa uğradığı öğrenilmiştir. İzmirden Amerikaya hareket eden Sulyotis ve Holandiya vapurlarının Cebelütta-riki geçtikleri zannedilmektedir. Nevyorktan hareket etmek üzere bulunan Patrai vapurunun seferini tehir ettiği haber alınmıştır.

Akbel vapuru Trabzon'a karaya oturdu

Alâkadarlara gelen haberlere göre, birkaç gün evvel Karadenizde çıkan şiddetli fırtına yüzünden 1200 tonluk Akbel vapuru Trabzon önlerinde karaya oturmuştur. Kaza etrafında henüz afisât gelmemiş olmakla beraber nüfusça ziyat olduğu bildirilmiştir. Gemi kendi vesailiyle kurtulmağa çalışmaktadır.

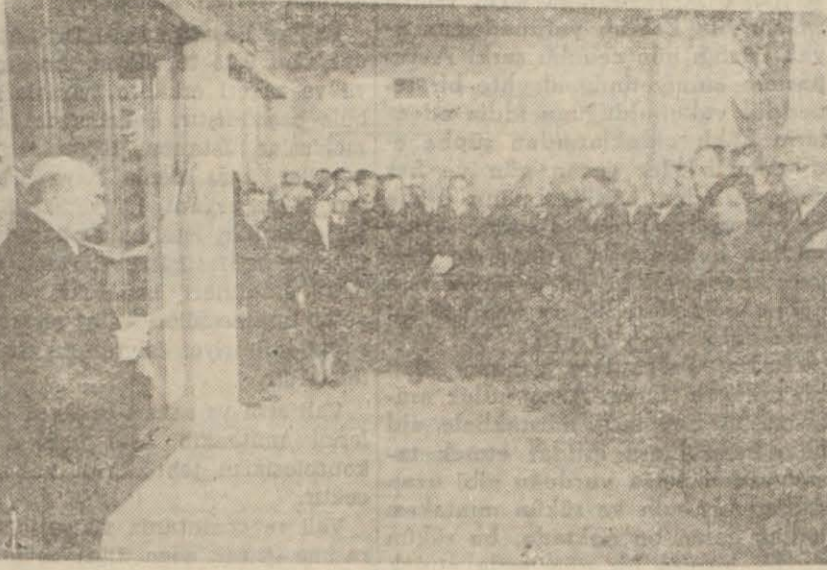
Sahte maktubza iane topluyormuş

Yenikapıda oturan ve Cibali Tütün İhbarı fabrikasında mücellidlik yapan Sadeddin adında biri, dip koçanları mühürsüz ve tasdiksiz Hava Kurumuna aid maktubzlarla öteden beriden iane namı altında para toplarken zabıta tarafından yakalanmıştır. Zabıtaca sorgusu yapılan Sadeddin, bu maktubzları aynı yerde çalıştıkları Ahmedden aldığını söylemiştir. Ahmed aranmaktadır.

En güzel iktisadi yardımardan biri olan Fitrenin verecek yer aramayına Umumi emniyet ve itidil için çabıyan karışmada Türk Hava Kurumu var.

Eminönü Halkevinin yeni binası dün açıldı

Parti Müfettişi ve Halkevi Reisi heyecanlı nutuklar söylediler



Merasimden bir intiba

Eminönü Halkevinin Cağaloğlundaki yeni binasının açılış töreni dün öğleden sonra saat 15,30 da yapılmıştır.

Törende vali ve belediye reisi Lütfi Kırdar, Parti Müfettişi Reşad Mimaroğlu, Harb Akademisi komutanı General Ali Fuad, vilâyet, parti, belediye erkânı, Halkevleri mensubları hazır bulunmuşlardır. Merasime bandonun kaldırıldığı takdirde marşlara başlanmış, müteakiben Parti müfettişi Reşad Mimaroğlu bir nutuk söyleyerek davetlilere teşekkür etmiş ve Halkevlerinin memleket umumî kültürüne yaptıkları hizmetleri anlatmıştır. Reşad Mimaroğlu nutkunda ezümle şunları söylemiştir:

«Bu Evler yalnız herhangi mimarî birer kıymet ifade eden eserler değildiler. Onları mazrufları itibarile çok daha mühim, çok feyizli içtimaf müesseselerdir.

Bu kültür ocaklarının ateşini yakan Ebedî Şefin elidir. Vatanı kurtaran Önder, binbir güzellik, iyilik ve doğruluk yolu açarak dehasile onu ideale doğru sevkedilen Ulu Atanın kudreti ve elidir. Onun mübarek hatırasıyla bu andaki heyecanımız aşıkârdır.

Bizim bu ideal yolunda o kadar hızla ve şevkle bir gidişimiz var ki. Bu fazilet ocaklarını günden güne arttırmışız. Bugün bütün yurdun bunların adedi 500'ü geçti. Münevver ve tenevüre heveskâr erkek ve kadın Türk çocuklarından 300 bine yakın azası var. Yalnız şehirde bu aded 30 bine yakındır.

Bu sayının arttığını görmekle de iftihar duymaktayız. Ulu Atanın yolu böylece günden güne genişliyor.»

Parti müfettişi bundan sonra büyüklüğümüzü şükran ve minnetlerini bildirerek sözlerine nihayet vermiş ve yeni binanın kapısındaki korde-lâyı kesmiştir. Davetliler yeni binayı gezdikten sonra temsil salonunda toplanmışlar ve burada Eminönü Halkevi reisi doktor Yavuz Abadanın söylevini dinlemişlerdir.

İki günde 800 bin liralık ihracat yaptık

Dün ve evvelki gün zarfında yapılan ihracat 800 bin lirayı bulmuştur. İhracat en fazla İsviçre, Macaristan ve Yunanistana yapılmaktadır.

Sevkedilen maddeler, Yunanistan ve Macaristana balık, İsviçre ve kum danı, fındık, üzüm ve pamuttur. Yunanistana yapılan balık ihracatı son günler zarfında günde 60 bin liraya kadar yükselmiştir.

Belediyenin 60 bin liraya yapacağı işler

Belediye, 60 bin liralık bir tahsisatla Aksaray İnkılâb caddesinde, Kınalıada ritim yolunu yaptırmaya ve Ortaköy deresi kenarındaki mezarlıkla Eminönü Halkevi arkasındaki sahayı tanzim etmeğe karar vermiştir. Bu inşaat yakında ihale olunacaktır.

Beyaz zehirin bir kurbanı daha

Tahtakalede Şekerci sokağında 22 sayılı metruk dükkânda yatıp kalkan eroin müptelâlarından 30 yaşlarında Kerim adında biri dün odasında ölü olarak bulunmuştur. Yapılan muayenesi neticesinde Kerimin, içtiği fazla miktardaki eroinin tesirile zehirlenip öldüğü tesbit edilmiştir.

Beyaz zehire kurban giden Kerimin cesedi Morga kaldırılmıştır.

Yavuz Abadan çok alkışlanan bu nutkuna şöyle başlamıştır:

«Yapıcılık, inkılâbçı rejiminizin fark vâsi, cümhuriyet idaresinin 17 yıldır hassas bir dikkatle itina ile götüğü, benimsediği bir ananedir. Bu an'aneyeye dayanarak yaratıcı faaliyetin verimleri, adedleri gittikçe artan güzel eserler halinde, yurdun her köşesinden yükseliyor. İşte biraz önce uğurlu ellerin açtığı bu bina, o eserlerden biri ve en yenisidir. Bütün yurd şerefli bir yıldönümünün mukaddes heyecanı ile çalkandığı bir günde, Cümhuriyet Halk Partisinin çok değerli armağanı olan yeni Evimize yerleşiyoruz. Bundan duyduğumuz sonsuz sevinç ve saadet, büyüklüğümüzü karşı beslediğimiz bağıllık ve minnet duygularına karşın yeni hamleler için irademizi çelikleştiriyor ve enerjimizi kat kat artırıyor.»

Yavuz Abadan sözlerine devamlı:

«Dünyanın bugünkü malûm hali karşısında Türklüğün milli birliğe dayanarak kudret ve hayatiyetine bu kesilimlerini inşa faaliyetinden daha canlı bir delil olamaz.

Yurdumuzun kuytu ve yeşil köşelerinden Bozkırlarına kadar uzanan geniş saha içerisinde yer yer yükselen Halkevi binaları, milletler hayatında sert kanunların hüküm sürdüğü bir zamanda güçlükleri yenen meden zevk duyan, mahrumiyetler içerisinde olgunlaşan Türk ruhu nun öz cevherini aydınlatıyorlar.»

Yavuz Abadan Halkevlerinin memleketin içtimaf hayatındaki yüksek mevkiini ve ehemmiyetini izah etmiş, İstanbul Halkevlerinin çalışmalarını anlatmış ve büyüklere şükranlarını bildirerek sözlerini bitirmiştir.

Halkevi reisinin nutkunu müteakib Cemil Türkerman idaresindeki Ev orkestrası güzel bir konser vermiş ve davetliler hazırlanan büfede izah edildikten sonra tören nihayet bulmuştur. Yeni Halkevi binası bugünden itibaren halka açılacaktır.

İhtikâr yapan iki kömürcü yakalandı

Fiat mürakabe komisyonu tarafından mangal kömürüne azami satış fiyatı tesbit olunduğu halde bazı semtlerde kömürçülerin 6-7 kuruştan kömür sattıkları anlaşılmıştır. Belediye müfettişleri dün Aksarayda Ahmed Oral ve Çemberlitte Aziz adlı iki kömürcünün bu şekilde fazla fiatla kömür sattıklarını tesbit ederek, bunları cürmü meşud halinde yakalamışlardır. Bu kömürçüler hakkında kanuni takibat yapılacaktır.

Tarlada bulunan yaralı

Sarıyerde Bahçeköy Orman Fakültesinde çalışan Eleksi adında biri dün o civar tarlalardan birinde yaralı olarak bulunmuştur.

Başından bir demirle yaralandığı anlaşılan Eleksi güçlükle verdiği ifadesinde, demirci ustası Hasan tarafından aralarında çıkan bir münazaa esnasında başına demirle vurulmak suretile yaralandığını söylemiştir.

Vak'ayı müteakib kaçan, Hasan mahalli zabıtası tarafından şiddetle aranmaktadır.

Yardım ve şefkate muhtaç doğan YAVRULAR millet'in şefkat sinesinde barınır!

Çocuk Esirgeme Kurumu G. Merkezi



OKUYUCU MEKTUPLARI

İş bürosunun meşgul olması lâzımgelen bir mesele

İpekay dokuma fabrikası işçileri namına bir mektub aldık. Bizde mahfuz bulunan mektub sahibi arkadaşları namına şu şikâyetle bulunmaktadırlar:

«Biz hergün fabrikada bir saat fazla çalıştırıldığımız halde, patronumuz yevmiyelerimizi vermemektedir. Fazla mesaiye başladığımız 3 Haziran 940 Pazartesi gününden itibaren bu vaziyet devam edip gidiyor. Sekiz buçuk saatten fazla mesaiye mecbur muyuz. Kendisine müteaddid defalar rica ettiğimiz halde patron hiç aldırmıyor, istediğim kadar çalışmaya mecbursunuz, diyor. Şikâyet ettiğimiz takdirde bir daha hiç bir yerde çalışmazsınız, diyerek tehdid ediyor. İş bürosunun dikkat nazarını çekmenizi rica ederiz.»

Bu şikâyeti ehemmiyetle iş bürosunun nazarı dikkatine ve ediyoruz.

Bafrada odun, kömür sıkıntısı

Bafra okuyucularımızdan Mehmed Ali Yılmaz yazıyor: «Köylerimizde olduğu gibi Bafrada da odun ve kömür burları vardır. Halbuki, Bafranın her tarafı ormanlarla kaplıdır. Böyle olduğu halde odun, kömür sıkıntısı çekmek, bulunduğu zaman da pahalı alabilmek bize çok garib geliyor. Kış bastırılmak üzere, müşkül mevki dediyiz, alâkadarları ikaz etmenizi dileriz.»

SAKARYA Sinemasına Koşunuz.

Orada 2 büyük yıldız: **SİLVIA SIDNEY ve HENRY FONDA'nın** Emsalsiz bir surette yarattıkları (türkçe sözlü)

GÜNAHSIZ KATİLLER

filmini seyredecek, tatlı ve heyecanlı müstesna dakikalar yaşayacaksınız **HUSUSİ İLAVE: RUDOLF VALANTİNO'nun** hayatı, ölümü ve cenaze merasimi



Bu gece **Beyoğlunda HALK sinemasında RAŞİD RIZA Tiyatrosu HALİDE PİŞKİN beraber AFACAN** Komedi 4 perde

TIYATROLAR

ŞEHİR TIYATROSU Tepebaşı dram kısmında Akşam saat 20,30 da **BİR ANA**

Şehir tiyatrosu komedi kısmında **Ustad Muhlis Sabahattin'in eseri** Bugün matine saat 15,30 da **Efenin aşkı** — Millî operet 4 perde Bu gece suare saat 9 da 1 — Kerem aşkı — Müzikli şark masalı 2 — Muhasebeci Mutedil efendi Müzikli komedi 2 perde

Karadeniz - Ereğlisi Hukuk Hâkimliğinden: Müddei Karadeniz Ereğlisi Müftü mahallesinden mukim Akman oğlu Tahsinin müddei aleyh Çamlı madden ocağı eski müdürü mes'ulü Cemal Arıt aleyhine ikame eylediği alacak davasının Ereğli asliye mahkemesinde cereyan eden muhakeme sırasında davacı Tahsin tarafından Ereğli sabık hukuk hâkimi Muammer Levendi redi talebinde bulunmuş ve bu talebi hukuk usulü mahkemeleri knun 29, 34 ve 36 ncı maddelerine göre 29/1/940 tarihinde kabulüne dair verilen karar M. aleyh Cemal Arıtın vefatı hasebile varislerinden kız kardeşi Adviyenin ikametgâhı meçhul olması hasebile işbu kendisine ilânen tebliğine karar verilmiş olduğundan tarihi tebliğden itibaren 15 gün zarfında mezbur Adviye bilasale veyahud bilvekalâ hükmü kanuniyeye tevessül etmediği takdirde mezkûr reddi hâkim kararının kesbi kat'iyet nazarı ile bakılacağı tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. 940/39

İstanbul Avrupada dahi az bulunur en güzel sineması

MAR MARA

sinemasının en güzel programı **CÜMHURİYET Bayramı şerefine**

Bugünden itibaren

CORINNE LUCHAIRE

ve **JEAN PIERRE AUMONT**

in misilsiz bir san'at beşiyatı

ÖLÜNCEYE KADAR

Ayrıca: Dünyanın unutulmaz en büyük Operasını bir defa daha dinlemek için

MADAM BUTTER FLY

Doktor I. Zati Öğet

Belediye karşısındaki muayenehanesinde öğleden sonra hastalarını kabul eder.

Türk milleti Büyük Atasının sesini işitmek, Milli Şefile büyüklüğünü ve ordusuna saygısını ve güvenini göstermek için tekrar costur.

ÇANAKKALE GEÇİLMEZ

Filmi: Bütün İstanbul halkını

TAKSİM Sinemasına topladı.

Düşmanı kendine dost eden, Türk ordusunun ve onun büyük komutanlarının baştan aşağı kahramanlık destanı olan Türk inkılâbının ki alâka ve izlerini gösteren türkçe şarkılı ve sözlü olan bu film

TAKSİM Sinemasında

Bilhassa Cümhuriyet bayramında görünüz.

Oyun saatleri: 1 - 2.30 - 4.30 - 6.30 - 9 da.

DİKKAT: Grup halinde gelmek isteyen mektebliyle halkın bu büyük filmi görebilmek için Cümhuriyet bayramı münasebetile Salı ve Çarşamba günleri öğleden evvel 9 ve 11 de iki tenzilâtli matine yapılmaktadır. Bu matinelerde her yer 15 kuruştur. Bu film aynı zamanda Ankara'da Halk sinemasında muvaffakiyetle gösterilmektedir. Pek yakında İzmir Tayyare sinemasında.

Göklere delen Zafer abideleri gibi semaya yükselen kale

Türkçe

Gönüllü Kahraman

GARY COOPER

RAY MİLLAND - ROBERT PRESTON'un Şaheseri

Bugün **LALE Sinemasında**

Mühim ilâve: En son dünya haberleri, Akdeniz muharebesi, türkçe **PARAMUNT JURNAL'da**

SEANSLAR: 2.30 - 4.30 - 6.30 - 9 da

Bugün saat 1 de tenzilâtli matine. Tel: 43595

ŞEKER BAYRAMINDA NEFİS BİR TÜRK FİLMİ GÖRECEKSİNİZ.

AKASYA PALAS

Dayanılmaz derecede Komik sahnelerle dolu harikulâde komedi. Baş Rollerde **HAZİM - VASFİ - CAHİDE**

SAİT - PERİHAN - NECDET - KARAKAŞ - ELEFTERİYA - REFİK - KADRI

Perşembe akşamı **SARAY** ve **İPEK** sinema'larında

BU FİLM BAYRAMDA İZMİRDE **ELHAMRA** Sinemasında

Çocuk tiyatrosu

Büyük insanın tiyatro hakkında fikri vardır:

«Tiyatro, hayattan sahneleri kendi dar çerçevesine güçlükle alabilir. Tiyatroda dekor mukavvadır. Aksesuar, zengin de olsa sahnedir. Aktör, rolünü ne kadar tabii yapsa, gene gayri tabiidir.»

«Büyük insan, tiyatroyu tiyatro olarak kabul eder. Boyalı bez perde, bir saray salonu olarak karşısına konulduğu zaman:

— Böyle saray salonu olur mu, bezi boyamışlar.

Demez. Gaz sandıklarından yapılmış kral tahtı için:

— Böyle de kral tahtı olur muydu?

Diye düşünmez.»

«Çocuk ise gözile gördüğüne, kulağıyla işittiğine bağlı kalır.

— Bu kız güzel değil, ne diye güzel diyorlar?

Der.

— Bu ev mukavvadan, nasıl oluyor da, betondan yapılmış bir apartman diyorlar?

Diye düşünür.

— Bu ağacın arkasına gizlenmiş adamı ötek ipekâlâ görüyor, nasıl oluyor da, görmüyorum, diyor?

Diye meraklanır.»

Hülâsası şu:

Büyük insanın tiyatrodan affettiklerini, mazur gördüklerini çocuk affetmez, mazur görmez.

Bunun için çocuk tiyatrosuna, büyüklerin tiyatrosuna gösterildiğinden daha fazla ihtimam göstermek şarttır.

★

İstanbul Şehir Tiyatrosu, çocuk tiyatrosunu kurdu. Bu sene temsil edilen «Çizmeli kedi» yi seyrettim.

Güzel bir eser... İsterdim ki, bu eser bir veya iki gece büyüklere de temsil edilsin, ve babalar, anneler çocuklarının seyretmeleri için hazırlanan bir kere de kendileri görünlü.

«Çizmeli kedi» dekorile, aksesuarile, müziğile, eserde rol alan artistlerle dört başı mamur denilecek bir çocuk tiyatrosudur.

Mevzu vardır ve bilhassa her şeyden ziyade mevzu; küçükleri memnun ediyor.

Müzik, bale eğlendiriyor. Eşeğin öfkesine atması; bakıp kahkahayla güliyorlar. Yalnız şu var ki:

Çocuk meraklıdır: Sahnedeki eşeyin hakikatte ne olduğunu öğrenmek ister... Bu da kolaydır, temsil esnasında bir münasebet getirerek ekek başındaki başlığı çıkarıp insan kafasını çocuklara göstermeliydi.

Bilhassa çocuklar için çok korkunç görünen aslan, perde kapanacağı zaman aslan postu altından çıkan sevimli bir yüzle küçük seyircilere gülümsemiş olsaydı, onlardaki korku hissini izale ederdi.

Bir noktaya daha temas etmek isterim. Tiyatroda güzel diye, çirkin diye tarif edilen her kimse sahnede güzel tesirini, çirkin tesirini bırakacak bir tipte olmalıdır.

★

Bütün bunlar nihayet teferrüat, esas itibarile çocuk tiyatrosu, İstanbul Şehir Tiyatrosunun bir muvafıkıyettir. «Çizmeli kedi» çocuğu sevceği, zevkle seyreceği bir eserdir.

İsmet Hulusi

«Son Posta» nun edebi tefrikası: 92

YESİL TULUMBA

Yazan: Ercümen Ekrem Talu

— Hiç birine dokunmadım.. hep orada.

Arkasından hemen ilâve etti:

— Şimdi alıp, gidecek misin?

Müjgân susuyordu. Odanın içindeki ağır hava omuzlarına çöküyor gibiydi. Hasta, kısacık bir vakfeyi müteakib:

— Cümle dedi.

Bu tek kelime ağzından gayet hafif çıkmıştı. Bununla beraber onca zamanı manasını Müjgân'ın sezmişti. O da şu sözlerle mukabele etti:

— Biraz oturayım, isterseniz..

— Hayır. Biraz değil.. burada kal, Temelli kal. E mi?

Konuşmak kendisini pek ziyade yordu. Lâkırdı, o sebeble ağzı belli idi ki içinde Müjgân'a söylenecek pek çok şey vardı.

Genç kadın ise neye uğradığını bilmiyordu. Vaziyeti, gerçekten o kadar garib idi ki, buraya geldiğine bir yandan nadim oluyor, bir yandan da bu gelişin isabetini takdir ediyordu.

Saim, çehresinin hatları ıztrabın ile kide bir takallüs ede ede konuşmasına devam etti:



Beyaz blûzları nasıl süslemeli?



Gene beyaz blûz modası var. Bu blûzların taze duruşları önümüzdeki her mevsime, yıkanabilmek has-saları da modern ve şık kadının ihtiyaçlarına pek güzel uymaktadır. Bunun için ne kadar itina ile dikilse ve süslenirse yeri var. Gördüğümüz şu dört model basit fakat şık dantel ve brodelerle süslenmiştir. İsterse-niz kendiniz de yapabilirsiniz.

1. Valensien dantel şu şekilde dikilmiş: Bir noktaya üç kere ve uzunluğuna doğru batmak şartile ufak bir dikiş, üstünde tekrar aynı şekilde bir dikiş daha üstünde bun-ların tıpkısı üçüncü bir batıp çıkma... Her seferinde dantelin kenarındaki sıralardan birinin bir yanın-dan batılıp öbür yanından çıkarılır.

2. Bu seferki garnitür fisto şekilinde ve gizli dikişle dikilmiş bir kroke ile, gene krodenden yapıma ufak yıldızlardan ibarettir. Çeki-lerek dikilmemelidir ki fistonun ve yıldızın çıkıntılar belli olsun.

3. Bütün diğer modellerden da-ha genç isidir. Garnitürü ikincinin tıpkısıdır. Yalnız desen ve şekil de-

ğişiktir. Kroke resme bakarak gizli dikişle dikilir.

4. Bu blûzun süslenişi çok orij-i-naldir. Fistolardır brod kotonile bil-diginiz fisto şeklinde fakat yanyana batılarak düz işlenmiştir. Benekler, kumaşın kendi beneklerinin üstü kotonla sarılarak yapılmıştır. Renk-leri kırmızıdır.

Yüz tuvaletinde renklerin ahengi



Her kadın kendi makyajını, yani tabii renklerini en güzel hale koyacak boyaları birçok tecrübeler-den sonra seçmelidir. Her kadın kendine has bir makyajın sahibi ol-malıdır. Boyanmakta bu; esas şartır. Fakat tecrübelerinde bocalama-mak için mütehasıs bilgi ve dene-melerinden alınmış neticeleri, umu-mi renk ahenklerini bilmek te el-zemdir. Bu suretle makyajınızı se-çerken karanlıkta el yordamile yü-rümek zahmetinden, tipinizin mak-yaj çerçevesinden aykırı yollarda şaşalayıp kalmaktan kurtulmuş ol-rursunuz.

İşte başlıca üç kadın tipine mü-te-hassısların en uygun gördükleri bo-yalar:

Kızıl sarı saçlı, bembeyaz tenli, yeşil veya mavî gözlülerde:

Sedef rengi bir (fon dö terr);

(rasel) pudra; açık, tatlı al ren-ginde ruj ve allık; gündüz için kah-verengi, gece için yeşil göz kapağı

Mat tenli, kestane gözlü, kestane saçlı kumrallarda: Raşel dore pud-ra, tam kırmızı ruj ve allık, gözle-rinin rengine en uyan kestane rengi göz kapağı boyası.

Teni koyu mat esmer, gözleri si-yah, saçları koyu esmerler de: Okr-roze pudra ve pudra altı, koyu kir-mizî görünüşü için göz kapağı, siyahı yakın koyu renk göz kapağı boyası.

Çaydanı ne ile tutmalı?

Bir arkadaşınızı çaya davet etti-niz. Her şeyiniz istediğiniz gibi... Yalnız ah şu çaylığı, su ibriğini eli yanmadan tutmak... Bir mesele a-detâ... Bu meseleyi kökünden hal-letmek, hallederken de çay sofranı-za yeni bir güzellik daha katmak istemez misiniz? Bir kâğıda bir ke-di, bir köpek, tavşan, kuş ilh... her hangi bir hayvan resmi çiziniz ve kâğıdı o şekilde kesip çıkarınız. Kir-pinti bohçanızda tam bu kediyi kaphyacak büyüklükte elbette bir parça bulunur. Yünlü, ipekli, kadife, çuha.. ne olursa olsun. Bu par-çayı kâğıddan kedinin kabına gö-

re kesiniz. (İki kat yaparak). İki parçanın arasına iki kat astar yer-leştiriniz ve bu iki parçayı renkli bir kotonla etrafından seyrek seyrek ilik yapar gibi birbirine tutturunuz. Kedinizin, köpeğinizin (her ne ise) daha canlı görünmesi için göz yer-i-ne iki, renkli göz işleyiveriniz. Min-naçık, sarmadan gözler... İşte size orijinal bir tutak. Artık önünüze gelen peçeteyi kapmaya lüzum kal-madan ve elinizi yakmadan çaylı-ğınızı da, çay ibriğini de tutabilir, misafirinize rahat rahat çay ikram edebilirsiniz. Bu güzel bulusunuz i-çin hoşça gideceğiniz de muhakkak..

bir varlığını hitabını işte bugün, gölge-sini görüyorken, iste bugün orası, o nokta, kuşu uçmuş boş bir kafes gibi mahzun duruyordu.

Tahta poştta biraz daha kalsa tek-rar fenalaşacaktı. Lâkin içeriye gir-mek «öteki» nin yanına dönmek te istemiyordu. «O» nun huzuru, hita-bı, her şeyi, şu anda tahammül edile-mez birer elem olacaktı.

Maamafih bunu daha ehven bul-du. Onun birdenbire böyle kaçmış olmasına mana veremeyen Saimin başı ucuna avdet etti.

— Ne oldun? Nerede idin?

Ne olduğunu, niçin, nereye git-tiğini, bu adamın yüzüne haykırmak ihtiyacı duydu. Lâkin, onun da hasta olduğunu düşündü; vazgeçti; bir sebep uydurdu.

— Bu oda hiç havalanmamış.. başıma vurdu.

— Pencereyi biraz aç istersen.. — Hacet yok. Üşürsünüz belki. Hem nerede ise gideceğim. Vakit geç oldu, artık.

Bu sözü muhakeme etmeden söylemişti. Henüz ögle ezanı okun-mamıştı. Saim efendi de buna işa-ret etti:

— Sabah daha.. nesi geç?

— Bir sürü işlerim var.

Hastanın bakışları yalvarıcı bir mana ile Müjgân'a tekrar teveccüh etti.

— Ne işin var? Hiç! Beni bu halimde bırakmasan, olmaz mı?

Ve cevap beklemeyen:

— Ben de ihtimal ki son günle-rimi, son saatlerimi yaşıyorum.. de-di.

Yeni tramvaylar

T ramvaylarda izdihama mâ-ni olmak için çare ara-yanlar, nihayet:

— Bulduk!

— Acaba nasıl bir çare bulmuş-tular?

... Yolcu ne kadar çok olursa olsun, istiaf etmesi için tramvayları kaucuktan mı yapacaklardı?

... Sıraların üzerine, vapur ka-maralarının yatakları tarzında, ikinci kat sıralar mı ilâve edeceklerdi?

... Tramvayların damlarında, a-yakta yolcu mu taşıyacaklardı?

Sorduk:

— Bunların hangisi?

Cevap verdiler:

— Hiç biri değil, bir kişilik sabit sandalyaları kaldırmıyoruz.

Gülümstedik:

— Bizim de aklımız gelmişti... Hani trenlerde kırk kişilik vagonlar vardır ya... Tramvay arabaları da bunlar gibi mi olacak? diyecektik.

★

Bulunan çare tramvaylarda izdi-hamı azaltacak mı bilemeyiz; fakat, öyle garabetlerle karşılaşacağız ki; kimi zaman gülmekten katılacağız, kimi zaman da hiddetten kudura-cağız!

Ayakta seyahatten hoşlanmayan-ların bir kısmı belki portatif san-dalyalar tedarik edecekler ve tra-mvaya bindikleri zaman bunlara otu-racaklardır. Fakat herkes portatif sandalyaya tedarik etmez ya.. yere gazete, yahud da mendil yayıp ü-zerine bağdas kuracaklara da tesad-if edeceğiz muhakkaktır. Ra-hatına fazla düşkün olanlar ise kim bilir belki de yastık, battaniye gibi esva ile tramvaya bineceklerdir... Bilhassa geç saatlerde bunlarla yere bir nevi yatak serip, tramvay son istasyona varıncaya dek mişil mişil uyuyacaklardır.

★

Bulunan çare tramvaylarda izdi-hamı azaltacak mı bilemeyiz; fakat, öyle garabetlerle karşılaşacağız ki; kimi zaman gülmekten katılacağız, kimi zaman da hiddetten kudura-cağız!

Ayakta seyahatten hoşlanmayan-ların bir kısmı belki portatif san-dalyalar tedarik edecekler ve tra-mvaya bindikleri zaman bunlara otu-racaklardır. Fakat herkes portatif sandalyaya tedarik etmez ya.. yere gazete, yahud da mendil yayıp ü-zerine bağdas kuracaklara da tesad-if edeceğiz muhakkaktır. Ra-hatına fazla düşkün olanlar ise kim bilir belki de yastık, battaniye gibi esva ile tramvaya bineceklerdir... Bilhassa geç saatlerde bunlarla yere bir nevi yatak serip, tramvay son istasyona varıncaya dek mişil mişil uyuyacaklardır.

★

Bulunan çare tramvaylarda izdi-hamı azaltacak mı bilemeyiz; fakat, öyle garabetlerle karşılaşacağız ki; kimi zaman gülmekten katılacağız, kimi zaman da hiddetten kudura-cağız!

Ayakta seyahatten hoşlanmayan-ların bir kısmı belki portatif san-dalyalar tedarik edecekler ve tra-mvaya bindikleri zaman bunlara otu-racaklardır. Fakat herkes portatif sandalyaya tedarik etmez ya.. yere gazete, yahud da mendil yayıp ü-zerine bağdas kuracaklara da tesad-if edeceğiz muhakkaktır. Ra-hatına fazla düşkün olanlar ise kim bilir belki de yastık, battaniye gibi esva ile tramvaya bineceklerdir... Bilhassa geç saatlerde bunlarla yere bir nevi yatak serip, tramvay son istasyona varıncaya dek mişil mişil uyuyacaklardır.

★

Bulunan çare tramvaylarda izdi-hamı azaltacak mı bilemeyiz; fakat, öyle garabetlerle karşılaşacağız ki; kimi zaman gülmekten katılacağız, kimi zaman da hiddetten kudura-cağız!

Ayakta seyahatten hoşlanmayan-ların bir kısmı belki portatif san-dalyalar tedarik edecekler ve tra-mvaya bindikleri zaman bunlara otu-racaklardır. Fakat herkes portatif sandalyaya tedarik etmez ya.. yere gazete, yahud da mendil yayıp ü-zerine bağdas kuracaklara da tesad-if edeceğiz muhakkaktır. Ra-hatına fazla düşkün olanlar ise kim bilir belki de yastık, battaniye gibi esva ile tramvaya bineceklerdir... Bilhassa geç saatlerde bunlarla yere bir nevi yatak serip, tramvay son istasyona varıncaya dek mişil mişil uyuyacaklardır.

★

Bulunan çare tramvaylarda izdi-hamı azaltacak mı bilemeyiz; fakat, öyle garabetlerle karşılaşacağız ki; kimi zaman gülmekten katılacağız, kimi zaman da hiddetten kudura-cağız!

Ayakta seyahatten hoşlanmayan-ların bir kısmı belki portatif san-dalyalar tedarik edecekler ve tra-mvaya bindikleri zaman bunlara otu-racaklardır. Fakat herkes portatif sandalyaya tedarik etmez ya.. yere gazete, yahud da mendil yayıp ü-zerine bağdas kuracaklara da tesad-if edeceğiz muhakkaktır. Ra-hatına fazla düşkün olanlar ise kim bilir belki de yastık, battaniye gibi esva ile tramvaya bineceklerdir... Bilhassa geç saatlerde bunlarla yere bir nevi yatak serip, tramvay son istasyona varıncaya dek mişil mişil uyuyacaklardır.

★

Bulunan çare tramvaylarda izdi-hamı azaltacak mı bilemeyiz; fakat, öyle garabetlerle karşılaşacağız ki; kimi zaman gülmekten katılacağız, kimi zaman da hiddetten kudura-cağız!

Bunları biliyor mu idiniz?

Elektrik memleketi neresidir?

Dünyada elek-triğin en fazla istihsal edildiği ve sarfedildiği mem-leket Kanadadır.

Bu geniş memle-kette bütün sanayi müesseseleri elektrikle işlemektedir. Maden ocaklarında dahi istihsal e-lektrikle yapılmaktadır.

Garib bir hastalık

Nevyork sokak-larında, elindeki topu havaya atıp tutarak yürüyen bir adama tesaduf edil-di. Bu adam bir deli değildir. Sene-lerce evvel geçir-diği şiddetli bir hastalığı müteakib yürümek kudretini kaybetmiş, evin-de bir köşede oturur bir halde kalmış-tı. Bir gün eline çocuğunun topu geçmiş, toplu kendi kendine oynar-ken top biraz uzağa düşecekken a-yağsı kalkıp iki adım atarak topu tutmuş ve bu şekilde yeni baştan yürümeye başlamıştır. Fakat top e-linde yokken gene yürüyemez. Bu sebeble sokakta yürüdüğü zaman da elinde toplu oynamaktadır.

Bu arada: — Ayağın kırılın, başıma bas-tın.

— Kustüyü vastığı, sen otursan, diye değil, kendim için getirdim. Biraz öteye çekil.

— Her şeyin bir haddi vardır yahı, tramvayda yatanlara ses çı-karmıyorlarsa da, bir kadınla bir erkeğin koyun koyuna yatmaları biraz münasebetsiz oluyor!

Tarzında sözler de duyulacaktır.

★

Tramvay her saatte kalabalık değil ya, meselâ saat on dörtle on altı arasında yolcu adedi iki kişilik iskemleleri dolduramayacak kadar az olur. Bu saatlerde tramvaya bu-lunan bir bobstil, bilmem hangi dansı ıslıkla çalmaya başlarsınca, bir başka bobstil, yanında oturan genç kadına, (kadın da tabii dişi bobstil) bakacaktır.

— Tek kişilik koltukları acaba niçin kaldırdılar?

— Herhalde volculara dansede-cek yer açmak içindir.

— Ne iyi düşünmüşler!

— Benimle danseder misiniz?

— Hayhay!

Mezdan boş ya. Ayağ kalka-caklar, vatmanın dandanından, kondüktörün çinçinından, bobstilin ıslığının mürekkebinin cazın ahengi-ne ayak uydurup dönmeye başla-yacaklardır.

★

Sen de hep için alayındasın. Diyecekler olacaktır. Onlara ce-vab vermek isterim:

— Allah için söyleyin, ben mi için alayındayım?.. Yoksa, tra-mvaylarda izdihama mâni olmak için bula bula, iskemleleri yerlerinden sökmek çaresini bulanlar mı için alayındalar?..

İsmet Hulusi

★

Sen de hep için alayındasın. Diyecekler olacaktır. Onlara ce-vab vermek isterim:

— Allah için söyleyin, ben mi için alayındayım?.. Yoksa, tra-mvaylarda izdihama mâni olmak için bula bula, iskemleleri yerlerinden sökmek çaresini bulanlar mı için alayındalar?..

İsmet Hulusi

★

Sen de hep için alayındasın. Diyecekler olacaktır. Onlara ce-vab vermek isterim:

— Allah için söyleyin, ben mi için alayındayım?.. Yoksa, tra-mvaylarda izdihama mâni olmak için bula bula, iskemleleri yerlerinden sökmek çaresini bulanlar mı için alayındalar?..

İsmet Hulusi

★

Sen de hep için alayındasın. Diyecekler olacaktır. Onlara ce-vab vermek isterim:

— Allah için söyleyin, ben mi için alayındayım?.. Yoksa, tra-mvaylarda izdihama mâni olmak için bula bula, iskemleleri yerlerinden sökmek çaresini bulanlar mı için alayındalar?..

İsmet Hulusi

★

Sen de hep için alayındasın. Diyecekler olacaktır. Onlara ce-vab vermek isterim:

— Allah için söyleyin, ben mi için alayındayım?.. Yoksa, tra-mvaylarda izdihama mâni olmak için bula bula, iskemleleri yerlerinden sökmek çaresini bulanlar mı için alayındalar?..

İsmet Hulusi

★

Sen de hep için alayındasın. Diyecekler olacaktır. Onlara ce-vab vermek isterim:

— Allah için söyleyin, ben mi için alayındayım?.. Yoksa, tra-mvaylarda izdihama mâni olmak için bula bula, iskemleleri yerlerinden sökmek çaresini bulanlar mı için alayındalar?..

İsmet Hulusi

★

Sen de hep için alayındasın. Diyecekler olacaktır. Onlara ce-vab vermek isterim:

— Allah için söyleyin, ben mi için alayındayım?.. Yoksa, tra-mvaylarda izdihama mâni olmak için bula bula, iskemleleri yerlerinden sökmek çaresini bulanlar mı için alayındalar?..

İsmet Hulusi

★

Sen de hep için alayındasın. Diyecekler olacaktır. Onlara ce-vab vermek isterim:

— Allah için söyleyin, ben mi için alayındayım?.. Yoksa, tra-mvaylarda izdihama mâni olmak için bula bula, iskemleleri yerlerinden sökmek çaresini bulanlar mı için alayındalar?..

İsmet Hulusi

★

Sen de hep için alayındasın. Diyecekler olacaktır. Onlara ce-vab vermek isterim:

— Allah için söyleyin, ben mi için alayındayım?.. Yoksa, tra-mvaylarda izdihama mâni olmak için bula bula, iskemleleri yerlerinden sökmek çaresini bulanlar mı için alayındalar?..

İsmet Hulusi

★

Sen de hep için alayındasın. Diyecekler olacaktır. Onlara ce-vab vermek isterim:

— Allah için söyleyin, ben mi için alayındayım?.. Yoksa, tra-mvaylarda izdihama mâni olmak için bula bula, iskemleleri yerlerinden sökmek çaresini bulanlar mı için alayındalar?..

İsmet Hulusi

★

Sen de hep için alayındasın. Diyecekler olacaktır. Onlara ce-vab vermek isterim:

— Allah için söyleyin, ben mi için alayındayım?.. Yoksa, tra-mvaylarda izdihama mâni olmak için bula bula, iskemleleri yerlerinden sökmek çaresini bulanlar mı için alayındalar?..

İsmet Hulusi

★

Sen de hep için alayındasın. Diyecekler olacaktır. Onlara ce-vab vermek isterim:

— Allah için söyleyin, ben mi için alayındayım?.. Yoksa, tra-mvaylarda izdihama mâni olmak için bula bula, iskemleleri yerlerinden sökmek çaresini bulanlar mı için alayındalar?..

İsmet Hulusi

★

Sen de hep için alayındasın. Diyecekler olacaktır. Onlara ce-vab vermek isterim:

— Allah için söyleyin, ben mi için alayındayım?.. Yoksa, tra-mvaylarda izdihama mâni olmak için bula bula, iskemleleri yerlerinden sökmek çaresini bulanlar mı için alayındalar?..

İsmet Hulusi

★

Rabindranath Tagore

Yazan: İbrahim Hoyi

Ajanlar bundan bir müddet evvel Hindistanın en büyük şairi, kutublarından en yükseği Rabindranath Tagore'un ağır hasta olduğunu bildirdiler. Tagore kimdir? Bu yazımı ona tahsis etmeyi muvafık buldum.

7 Mayıs 1861 de Kalkütedo doğdu. Ailesinin en küçük çocuğu idi. Babası modern ve mükemmel bir dinin lideri olan Maharsî Devedranath idi. Tagore hususî tahsil gördü. Daha 17 yaşında iken, dehasının ilk kıvılcıklarını saçmaya hazırlanıyor, genç ve taşkın ruhunda, vaktinden evvel yeşermiş olgun heyecanlar duyuyordu. Eski, mistiklik beşiği olan muhitinde yeni yeni sözler söylüyordu. 1877 senesinde, devrinin temayüllerine uyarak hukuk tahsil etmek üzere Londraya gitti. Genç Tagore, burada İngiliz edebiyatını tetkike başladı, ve bu mesalesinden öyle bir zevk duydu ki, zaten pek o kadar ısınmadığı hukuk tahsilini yarıda bıraktı. İngiliz edebiyatının belli başlı direklerinden olan, hürriyet aşkı lirik şair Shelley, İngiliz edebiyatının ilk tabiat şairi Wordsworth ve mistik fakat o nisbette nikbin Browning gibi üç büyük üstadı okudukça onlara adeta taptı, bilhassa Wordsworthta kendi ifade ve ideallerini buldu.

Memleketinin sıcak iklimini, tozlu fakat samimi köşelerini özleyen Tagore gene Hindistana döndü, büyük bir medeniyetin beşiğinde görüşlerini, duygularını kuvvetlendiren genç şair, bir edebiyat sar'asına tutulmuştu sanki.. okuyor, yazıyor, Bengalece mecmualara makaleler yestiriyordu. 19 yaşında iken ilk romanını neşretti. 22 yaşında evlenen Tagore, büyük bir aşkla sevdiği karısının ilhamıyla ve bir yaratış kaynağı halinde 25 yaşına kadar, bu olgunluk devresinin vesikaları adedebileceğimiz en güzel aşk şiirlerini, çocuk şarkılarını ve küçük hikâyelerini yazdı. Bengale ahalisinin karakteristik taraflarını, garib bir realizmle romantizmin bağdaştığı bir görüşle bize anlattı. Hindistanın o esrarlı, simsiyah gözülü, birer Sfenks kadar heybetli fakat o nisbette çocuk ruhlı insanlarını kahramanlaştırdı.

Tagore 1901 senesinde Santiniketan mektebinin ilk nüvelerini kurdu. Şairin başlıca ideallerinden birini teşkil eden, uğrunda canla başla çalıştığı bu mektep bugün beynelmül bir üniversite halini almış bulunuyor.

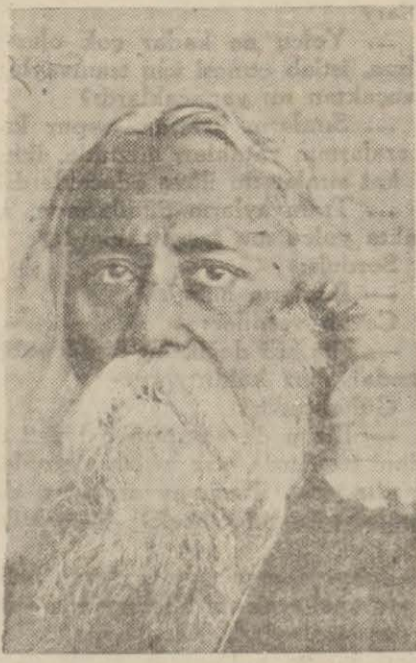
Tagore evlilik hayatının saadetini çok tadamadı. Gençliğinin en heyecanlı, en hummalı sıralarında, kendisine «Bahçıvan» eserini ilham eden karısını, arkasından da «Büyüyen ay» daki şiirlerini ona yarattıran iki çocuğunu kaybetti. Bu felâket şairi sarstı. Ruhunda ihtilaller kopardı. Bu ihtilaller yepyeni nağmeli, bütün şarkıları şeklinde edebiyata geçti. (Bahçıvan) şairi büsbütün yalnız kalmıştı. Fakat bu yalnızlığı onda yeni bir hareket ve hamle uyandırdı. 1912 de tekrar İngiltereye giden ve orada uzun müddet kalan şair, Bengalceden bizat İngilizceye çevirdiği dini şiirlerini Gitanjali isimle çıkardı.

1913 te bütün külliyyatı nesredildi. Avrupa yeni bir deha güneşi ile aydınlanmıştı. Türürlü dinlerin, felsefelerin beşiği olan Hindistana bile yeni bir hava getiren Tagore, Avrupa edebiyat dünyasına da yeni ve parlak bir edebiyat meşalesi uzatmıştı. Bu mesele Hindistanın esrarı içinde şairin en olgun fakat her türlü tasannudan uzak lirik, dini, felsefi şiirlerinin tılsımlı ıtrlarla tutuşturulmuştu ve tabiatile 1913 senesinin Nobel edebiyat mükâfata ona verildi. Tagore aldığı 8 bin İngiliz liralık mükâfata son penesine kadar mektebinin inkişaf ve ilerlemesine haradadı.

Artık şairinin en yüksek noktasına çıkan Tagore'un eserleri bütün dillere çevrildi. Kendisi Avrupada dolandı. Amerika'ya giderek konferanslar verdi ve mevzularının ekserisi dini olan bu konferanslarını Sadhana ismi altında bastırdı.

1915 de İngilizler tarafından kendisine (Sir) ünvanı verilen Tagore, 1915 de Pencabda çıkan kanaklıklarını bastırmak için İngiltere hükümetinin tatbik ettiği usulleri beğenmeyerek, protesto makamında olmak üzere bu ünvanı terkeylediğini ilân ettiyse de, sonraları kullanmakta bir beis görmedi.

Hindistanın iç hayatı bahse mevzu olduğu zaman siyasete el uzatan (hürriyet) in terennüm edildiğini Hindli şairin aşk şiirlerinde bile ve şarka has allegorik bir ifade ile mistik esaretin hüznünü imlilerini duyuruz. Tagore Tanrı sevgisini bütün derinliği, azameti ile bütün-



lığında hissetmiş olan bir insandır. Onun için de eserlerinde Tanrı'na karşı yükselttiği feryadlar, ince bir ruhun pürüzsüz istiyakları, ona erişebilmek istiyen bir yaradılışın en husulü çırpımlarıdır. Her mısrasında, her satırında Hindli olduğunu ince bir güzellik ile anlatan şair, bir çok şarkılar, manzum hikâyeler, dramalar, operetler, romanlar, büyük ve küçük hikâyeler yazmıştır. Tam manasile lirik bir şair olan Tagore halkın ruhuna akan, onun müsterek malı bulunan şiirlerini, en basit bir şekilde okumasına, yaratmasına rağmen, bu şiirlerinde en yüksek fikirleri, en çarpışık felsefeyi ustaca aynalandıran en büyük sanatkarlardan biridir.

Hindistanın millî şairlerinin en ön safında gelen, Hindistanın esrarlı âlemlerini Avrupa medeniyetine tanıtan, sevdiyen, en sade ifade ve en karşık mefhumları şüirin tılsımlı ahengi ile hayranlarına anlatan millî bir feylesof olan, deha sazında ebedî aşkı bütün kudretile terennüm eylemiş bulunan Tagore'ü, yirminci asrın en büyük insanları arasında saymakta asla tereddüt etmem. Tagore'un İngilizceye çevrilmiş 15 eseri vardır. Bunlardan en meşhurları Bahçıvan, Meyva zamanı, Büyüyen ay, Gitanjali, Yurd ve Dünya, Sadhanadır. Yurd ve Dünya, Bahçıvan, Meyva zamanı, Büyüyen ay türkçeye tercüme edilmiştir.

İbrahim Hoyi

Perşembepazarı cinayeti faili namus yüzünden katil olduğunu söylüyor

Evvelki akşam Galatada Perşembe pazarında işlenen cinayeti dünkü sayımızda bildirmiştik.

Hâdisenin faili Sadullah, dün de yazdığımız gibi Perşembepazarında Yusufun fırınında çırak olarak çalışmaktadı. Henüz 14 yaşında bulunan Sadullah, kendisiyle aynı fırında çalışan Mehmede karşı müthiş bir işbirliği hissetmektedir. Buna da sebeb Mehmedin çocuğa karşı uygunsuz tavırlar takınması, çirkin tekliflerde bulunmasıdır. Mehmed, son günlerde işi büsbütün ileri götürmüş ve nihayet evvelki akşam bu yüzden Sadullahla aralarında şiddetli bir kavga çıkmıştı. Sadullah bıçağını çekerek, Mehmed'i muhtelif yerlerinde ağır surette yaralamış; yaraları ağır olan Mehmed kaldırıldığı Beyoğlu hastanesinde ölmüştür. Böylece hâdisede de katil mahiyetini almıştır.

Hâdisenin tahkikatına müddeiumumi muavinerlerinden Ziya Yazgan el koymuş, katil çocuk dün adliyeye teslim edilmiştir. Sadullah, ifadesinde:

«Mehmed bana tasallut etmek istedi, üstelik bıçak çekti. Ben de, kendimi müdafaa zaruretinde kalarak, onu vurdum.»

Demişti. Suçlu, dün öğleden sonra Sultanahmed ikinci sulh ceza hâkimi tarafından hafi celsede sorguya çekildikten sonra, tevfiik edilmiştir.

Beyoğlu Çocuk Esirgeme Kurumu poliklinik açıyor

Çocuk Esirgeme Kurumu Beyoğlu kaza kolu fakir ve hasta çocukların muayenesi için Beyoğlu Parmakkapı İstiklal caddesinde No. 69 kaza binası dahilinde bir «Çocuk polikliniği» açacaktır. Salı ve Cuma günleri saat 10,5 dan 12,5 a kadar çocuk doktoru Fuad Taneri tarafından muayene eden fakir ve hasta çocuklara bakılacaktır. Cumhuriyet bayramının birinci günü saat 5 de küşad resmi yapılacak olan poliklinik yukarıda yazılı günlerde hasta kabulüne başlayacaktır.

SPOR

Yarın G. Saray ile Fener karşılaşiyor

San Lâciverd takımında bir müddettenberi sakat bulunan Fikret de yer alacak

Bugün Beşiktaş Beyoğlusporla karşılaşılıyor

Cumhuriyet bayramı dolayısıyla yarın Galatasarayla, Fenerbahçe Kadıköy sahasında hususî bir maç yapacaklardır.

Mevsimin ilk resmi maçında daha üç hafta evvel iki takım 1-1 berabere kalmışlardı. Binaenaleyh yarınki oyun henüz izleri kafamızdan, heyecanı içimizden çıkmıyan o maçın bir revanşı sayılmak lâzımdır.

Fena bir tesadüf neticesi lig maçlarının ikinci haftasında lig oyunlarının en tabii havasına bile alışmadan karşılaşan bu iki takımın oyunu zevk ve heyecan bakımından beklenen mükemmeliyette olmamıştı. Esasen olamazdı da.

O gün bugün mümkün olduğu kadar idman yapan her iki takımın resmi mahiyette olmamakla beraber yapacakları bu maç her zamankinden belki biraz daha fazla ehemmiyet vermekte olduklarını tahmin edebiliriz. Lig maçında sakat olduğu için takımında yer almayan Fikretin bu maçta çok alışık olduğumuz yerinde görünmesi her halde maça ehemmiyet verececek bir âmil sayılabilir. Pazar günü yapılan maçlarda Galatasaray'da durgun, Fenerbahçeyi biraz daha süratli gördük.

Fakat iki takımın renkleri sahanın ortasında birbirlerine tesadüf ettiği zaman oyuncuları nasıl şahlendirdiğini, uzak yakın bilmiyeni yoktur. Bu yüzden Çarşamba günü Kadıköy sahasında toplananların bir kısmı memnun, bir kısmı müteessir seyretmiş oldukları bu maça her halde pek çok heyecan çekmiş olduklarına üzülmeyeceklerdir.

Ömer Besim

Beşiktaş, Beyoğluspor bugün karşılaşılıyor

Bugün Şeref stadında; Beşiktaş ile Beyoğluspor hususî bir maç yapacaklardır. Gençleştirilmiş Beşiktaşın, dinç ve seri hasımları önünde alacakları netice spor meraklıları tarafından alâka ile beklenmektedir.

Beyoğlusporla Şişli'den ilithak eden Diranık ile Arşavirin bu hususî müsabakada yer almaları muhtemeldir. Siyah beyazlıların nefesleri kâfi gelirse, teknik kabiliyetleri fazla olan rakipleri önünde az bir sayı farkile galib gelecekleri tahmin olunabilir. Fakat Beyoğlusporluların müdafası, Beşiktaş forvetlerine müsaide vaziyetler bırakmayacağı ve oyun yumuşak bir hava içinde devam ettiği müddetçe sarı siyah takımının, iyi netice alacağını kestirmek kabildir.

Fakat şunu da unutmamak lâzımdır ki, Beşiktaş, daima kuvvetli hasımları önünde iyi ve muvaffak bir oyun çıkarmak hususiyetine sahiptir.

Fener tekaüdü ile Matbuat takımı karşılaşılıyor

Matbuat takımı başkanlığından: 30 Teşrinievvel 940 Çarşamba günü saat 1,30 da Fenerbahçe stadında Galatasaray - Fenerbahçe maçından evvel takımımızla Fenerbahçe tekaüd takımı arasında bir maç yapılacaktır. Arkadaşlarımız Çarşamba günü saat birde futbol levazımlarile beraber Fenerbahçe stadında bulunmaları rica olunur.

Hakemler iki sınıfa ayrıldılar

Futbol federasyonu hakem komitesi İstanbul muntakası hakemlerini iki sınıfa ayırmıştır.

Birinci sınıf hakemler: Nuri Bosut, Gazi Tezcan, Ahmed Adem, Tarık Özerengin, Adnan Akın, Halid Galib Feridun Kılıç.

Geri kalan hakemler de ikinci sınıf olarak ayırılmışlardır.

Beyoğlu Halkevinde boks dersleri

Beyoğlu Halkeviden: Memleketimizin maruf ve muktedir boksörlerinden Büyük Kemal, Evrimizin boks muallimliğini fahri olarak kabul etmek suretile boks sporunun inkişafına imkân vermişlerdir. Keyfiyeti boks heveslilerine müjdeder, tabiihlerin Evrimize acele müracaatla kaydolunmalarını rica ederiz.

Edirne güreş takımı geldi

Türkiye güreş birinciliklerine iştirak edecek olan Edirne takımı 56 kiloda Kenan, 61 kiloda Fahrî, 66 kiloda Aliden mütrekkeb olarak şehrimize gelmiştir. 110 kilo ağırlığında olan Hüseyin, iki gün sonra takım ilithak edecektir.

Eski Ramazanlarda:

Diş kirası

Kimler, nasıl ve ne kadar diş kirası alırlardı?



Eski ramazanlarda bir iftar sofrası

Evvelce Ramazanlarda (Diş kirası) denilen bir âdet vardı. İftardan, nevi nevi nefis ve leziz yemekler yenildikten sonra diş kirası namile (para) verme ve alma usulü o zamana göre merud ve menfur değil, bilakis makbul ve mergub idi. Bu an'ane asırlarca devam edegelmis, son demleri ben yaşta bulunanlar zamanında geçmiş, (324) ilânı meşrutiyetten sonra yavaş yavaş kalkmış, halen hiç kalmamıştır.

(Diş kirası) usulü Sultan Hamidin sarayından başlayarak, vükelâ, vüzerâ, müşîran, mukarribin, tüccarın hemen hemen hepsinin konaklarında, hattâ mutavassıt kimselerin hanelerinde bile cari idi.

(Diş kirası) nun en yüksek haddi bittabi sarayda görülürdü. (Hünkâr) vükelâ ve vüzerâyı ne derece de diş kirası verdiği malûm değildir. Yalnız o tarihlerde halk arasında devran eden sayılara göre padişah sevgisine göre diş kirası ihсан edermiş. Hattâ sarayına girip çıkan şehzade, sultan ve damadlara da bu namla büyüğe ihsanlar verilirmiş.

Sarayda (Darüssadettüşşerife ağası) kızlar ağası, mabeyin müşîri, başmabeyinci, başkâtib, ve aledde-recat birçok saray erkânının, bir kısm mensublarile kildikleri ve bunlar arasında biraz da tanıdıkları düşkünlü için (defter) leri vardı. Defter isimleri yazılı olanlar, Ramazanda mensub oldukları veya tanıdıkları zata iftara giderler, mevki ve hallerine göre iftara gittikleri zatın sofrasında, yahud kâhya ve ağaların sofrasında karın doyururlar, yemekten sonra diş kiralarını alıp giderlerdi. Bu kabil kimselere verilen diş kiraları vasatı 20 altın lira ile 3 altın lira arasında idi. Bu paralar da hazinesi hassasî şahanedan, yani hünkârın cebinden çıkardı. Saraydan verilen ihсан ve diş kiraları kırmızı atlas keseler içine konurdu.

Vükelâ konaklarında da (diş kirası) vardı. Fakat vükelânın diş kirası için (defteri mahsulleri) yoktu. Konaklarına iftara gelenler arasında münasib görülenlere diş kirası verilirdi. Meselâ bir nazırın, kendi nezaretine mensub kalem kâtiblerinden konakağna iftara gelmiş olanlara birer miktar diş kirası vermesi âdeti. Bilhassa misafirler arasında hal ve ahvalinden müzayakada oldukça hissedünlere veyahud muhtaç bulundugu bilinenlere herhalde diş kirası verilirdi.

Yıldız, Nişantaşı civarındaki konaklarda, sair mahallerdeki büyüklerin, zenginlerin konaklarında (iftar sofrası) pek muhteşem ve pek mutantan olurdu. Sofralar, hayyar, balık yumurtası, sekiz on türlü enfes reçeller, çeşid çeşid iftarlıklar, nadide hurma, sureti mahsusa yapılmış sucuk, pastırma, peynir hülâsa günâğün mekûlât, kokulu çörek, kazandibi ile tezyin edilirdi. Muhakkak her sofrada zeytin bulunurdu.

Bazı konaklarda, iftar topu atıldığı vakit (zemzem) dağıtılır, zemzemle iftar edilir, oruç bozulurdu.

Yemekler fevkalâde nefis yapıldı. Çorbadan başlamak ve pilâvâ hoşafata nihayet bulmak üzere et, mevsime göre kuzu, hindi, yumurtalı, börek, fistikh baklava, kaymaklı güllâç, sütlaç, muhtelif sebze vesak-

re olarak on beş nevi yemek yapan konaklar pek çok idi.

O zaman mahallemez olan Şehzadebaşı civarında nafia nazırı merhum Zihni Paşa, Hacı Akif Paşa, Resid Akif Paşa, fetva emini Nuri efendinin konakları herkese açıktı. Bilhassa Resid Akif Paşanın konakında, bir yabancu veya fakir geldiği vakit sıklımadan, çekinmeden içeriye girmesi için sokak kapısı arkasına kadar açık bırakılırdı. Bazı konakların kapısı da böyle açıktı.

Bu kabil zevatın konaklarına iftara gitmek, hane sahibini bilmeğe, tanımağa tevakkuf etmezdi. Tamamadığımız bir zatın konakağna iftara gitmek o zamanki telâkkiye göre (ayıb) addedilmezdi. Bilâkis hane sahibine karşı hürmet ve saygı adedilirdi.

Hattâ, ekâbir ve ağınyadan bazı zevatın, konaklarına gerek bildik ve gerekse yabancı az misafir geldiği, iftarları tenha olduğu zamanlar hakiki bir teessür duydukları işitilirdi.

Akşam ezanına yarım saat kala konakın kapısından içeri girdiniz mi, ağalar, hizmetkârlar, sanki sizi ötedenberi biliyor ve tanyorular gibi tebessüm ve iltifatla karşılarlar, buyurun ederler, riayet gösterirler, şeklinize, telebütünüze göre bir odaya götürürler, iftar vakti sofraya davet ederlerdi.

Sokaklarda dolanan, üstü başı perişan dilenciler bile bu kabil konaklara iftara gidebilirlerdi. Yalnız bunların oturacakları oda ve yemek sofraları ayrı idi.

Nefis ve leziz yemekler yenildikten, reji idaresince Ramazaniyelik olarak imal edilen ve Beyazıt camisi avlusunda Ramazanlarda açılan şubede satılan kokulu sigaralarla kahve ve şerbetler içilip istirahat edildikten sonra konak sahibinin müdâlan ihсан ve semahatine göre diş kirası verildi.

Meselâ: Fukaraya gümüş para beşer, onar kuruş verilirdi. Diğer misafirlere, birer, ikişer, üçer gümüş meci diye verilir, bir, iki, üç altın lira diş kirası verenler de olurdu. Bazı konaklarda gümüş para kullanılmaz. (Çil altın lira çeyreği) kullanılırdı. Diş kirası bir, iki ve daha fazla olarak çil altın lira çeyreği ile verilirdi.

Her yerde ve her işde olduğu gibi, diş kirası içinde de açık gözler, bir akşamda iki diş kirası almanın yolunu bulurlardı. Bir nezarette kâtib, hoşsohbet, nekre, hazırcıbağ meşhur enfiyeci Tevfik Bey namında biri vardı. Bol bol enfiye çekirdi. Bu zat Ramazanın birinci gecesi ile sonuncu gecesi kendi hanesinde iftar eder, mütebaki yirmi sekiz gün konaklara iftara gider, hattâ bu yirmi sekiz günü kırk iftar ve kırk diş kirasına iblâğ ederdi.

Bir Ramazan gecesi Tevfik Beye Şehzadebaşında çayhanede tesadüf ettim. (Bu gece çift iftar yaptım) dedi. Bunun manasını anlayamadım. Bir günde iki iftar olamayacağı cihetle ne demek istediğini sordum. «Ben icabında iki iftar da yapardım. Bu her yiğitin kârı değildir» dedi. Vak'ayı anlattı.

Tevfik Bey o akşam birinci fırka kumandanı müşîr Şevket Paşanın Yıldız civarındaki konakağna iftara gitmiş. Paşanın huzurunda ve sofrasında bulunmuş. İki altın lira diş

kirası alarak o civara karib (Ebulhüdanın) konakağna terennüm namazından evvel dalmış. Bununla namaz kılınıktan sonra diş kirası verilirmiş. Bizim baba Tevfik Konağın vîh namazını eda etmiş. Konağın misafir kalabalık, muhtelif salon ve odalarda iftar sofrası bulundugu her hette namazdan sonra sanki ağaların sofrasında iftar etmiş gibi Ebulhüdanın oğlu Hasan Halid Şehzadebaşında çayhaneyi boy-

Diş kirası vermekle maruf, ihسان çok konaklar da vardı. Bunlardan biri merhum (Valide Paşa) olan ki Mısır hidivinin validesinin konakları idi. Valide Paşa Bebekte yahud Rumelîhisarına ve aşağı tarafında ikamet ederdi. Bu büyük kalbli kadının cidden ihسانی mebzul idi. İhsanın bahçe kısmı içinde küçük bir cami de mevcud idi. Yalıda imâm müezzin, kâtibî hususî, daire müdürü, başahrem ağası, başkalfa, kekek, kadın birçok müstahdem bulunurdu. Bu merhametli kadın Ramazanda yalnız diş kirası vermekle iktifa etmez, Bebekten yukarıya Rumelîhisarına ve aşağı tarafında navudköy, Ortaköy cihetlerinde kamet eden düşkünlere Ramazanın sureti mahsusa erzak ve harç yolları.

(Muharririni Osmaniyeden Vahidî H. Remzi) ünvanını taşıyan biriydi. Kalender bir kimsedir. Her kâhya girer çıkardı. Nazmi ve nazri kuvvetli idi. Manzum güzel bir şair. Ramazan tebriki yazmış. Başahrem ağasının gönlünü yapıp (Valide Paşaya) takdim ettirmeğe muvaffak olmuş. Otuz altın lira (cazâ) ihсан almış.

Beylerbeyinde ve bilâhare Anadoluhisar civarındaki çiftliğinde kamet eden Mısırlı Prenses Fatma hanımın zevci damad Mahmud Paşa da semahati tab'â malik bir zatıydı. Bu zat benim çocukluğunda Ramazan derbeyinde ikamet ederdi. Ramazanda, Cuma namazını kılmak üzere de daima Beylerbeyi camisine gider, fakura ve zuafaya ihşanda bulunurdu. Ne garib bir tecellirdi ki bu zatın âlicenabane harekâtı suitefsarî dilerek her Cuma aynı camiyeye gider ve ihşanda bulundugu cihetle (selâmlık resmi âlisini) taklid ederdi.

Her yerde ve her işde olduğu gibi, diş kirası içinde de açık gözler, bir akşamda iki diş kirası almanın yolunu bulurlardı. Bir nezarette kâtib, hoşsohbet, nekre, hazırcıbağ meşhur enfiyeci Tevfik Bey namında biri vardı. Bol bol enfiye çekirdi. Bu zat Ramazanın birinci gecesi ile sonuncu gecesi kendi hanesinde iftar eder, mütebaki yirmi sekiz gün konaklara iftara gider, hattâ bu yirmi sekiz günü kırk iftar ve kırk diş kirasına iblâğ ederdi.

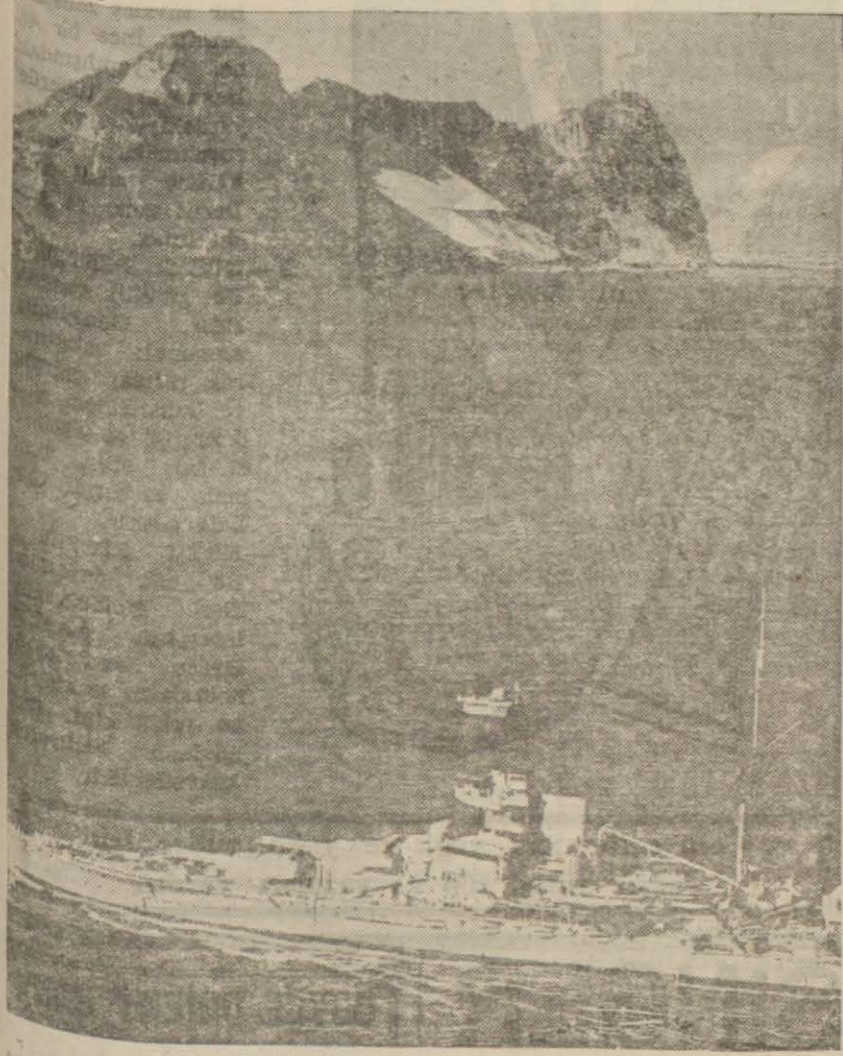
Bir Ramazan gecesi Tevfik Beye Şehzadebaşında çayhanede tesadüf ettim. (Bu gece çift iftar yaptım) dedi. Bunun manasını anlayamadım. Bir günde iki iftar olamayacağı cihetle ne demek istediğini sordum. «Ben icabında iki iftar da yapardım. Bu her yiğitin kârı değildir» dedi. Vak'ayı anlattı.

Tevfik Bey o akşam birinci fırka kumandanı müşîr Şevket Paşanın Yıldız civarındaki konakağna iftara gitmiş. Paşanın huzurunda ve sofrasında bulunmuş. İki altın lira diş kirası alarak o civara karib (Ebulhüdanın) konakağna terennüm namazından evvel dalmış. Bununla namaz kılınıktan sonra diş kirası verilirmiş. Bizim baba Tevfik Konağın vîh namazını eda etmiş. Konağın misafir kalabalık, muhtelif salon ve odalarda iftar sofrası bulundugu her hette namazdan sonra sanki ağaların sofrasında iftar etmiş gibi Ebulhüdanın oğlu Hasan Halid Şehzadebaşında çayhaneyi boy-

(Devamı 10 uncu sayıdadır.)

İspanya harbe girebilir mi?

Yazan: Hasan Âli Ediz



Cebelütank

Harbin siktet merkezi Akdenize nakletmek istidadi gösterdiği nispete İspanyanın bu harbe oynayabileceği rol de gittikçe ehemmiyet kazanmaktadır. Almanya ve İtalya İspanyanın bu rolünü takdir ediyorlar. Bu günlerde İspanya bir harbe sokmak için hummalı faaliyetlerle çalışmaktadır. Malâm olduğu üzere Franko İspanya ile Mihver devletleri arasında dostluk pek de yeni değildir. İspanya'daki vatandaş harbi esnasında Mihver devletlerinden görülen her türlü yardım sayesinde İspanya galib gelen Fransız devletlerine sıkı sıkıya bağlanmış ve yeni dünya harbi patlak verdiğinde İspanya önceleri, kendini bir taraf ilan etmişti. Çünkü o zaman İspanya henüz yıkılmamış, Akdeniz bir İngiliz gölü olarak kalmakta devam etmişti. Fakat Fransız girişimi üzerine İspanya da bitarafsızlığını, kendini egayri muvazir bir memleket olarak ilan etti.

İste şimdi Mihver devletlerinin emelleri gayret, İspanya resmî olarak İngiltere aleyhine harbe sokmak istiyor.

İspanyanın Mihver devletleri lehine harbe iştiraki bilhassa stratejik bakımdan mühimdir. Çünkü İspanya harbe girdiği takdirde karadeniz imkânları elde edileceği gibi, İspanyadan ve İspanyanın Akdeniz sahillerinden, Balear adalarından bir hava üssü olarak da istifade etmekte imkânları elde edilebilir. Fransız harbi sahnesinden çekilişinden dolayı Akdenizin garbında hemen her yerde hava üssü kalmış İngilizlere karşı İspanya'yı bir hava üssü olarak kullanmak, Mihver devletleri için pek avantajlı bir vaziyettir.

On yıl süren bir dahili harbinden sonra İspanya yeni bir harbe girebilir mi? Harbe girebilir mi? Ve böyle bir harbe girdiği takdirde ne gibi bir askeri varlık gösterebilir?

Bu suallere cevap verebilmek için İspanyanın bugünkü ekonomik vaziyetini gözden geçirmemiz lâzımdır.

★

Vatandaş harbi esnasında em olan toprakları baştanbaşa harabeye çeviren İspanya, iktisadî bakımdan eskinî haline gelmekten henüz pek uzaktır. Vatandaş harbinin doğurduğu harabîlik kâfi gelmiyormuş gibi, Fransızların köylünün elinde toprakları alışı, İspanya köylerini tahribatla bozalmış bir vaziyette bırakmıştır. 1939 yılında İspanyanın buğday üretimi % 30 azalmış, normal zamanın % 50 si kadardır. Diğer mahsulat mahsulleri de hemen hemen aynı vaziyette. Bakla, bezelye gibi mahsuller de pek az üretilmiştir. 1939 yılında patates mahsulü, kısmen normal seviyeye ulaşmış, diğer mah-

sullerinin eksikliğini telâfiden bir hayli uzaktır.

Mensucat mahsullerine gelince, bunlar, normal zamandakinin ancak % 30 u, çimento istihsalâtı % 50 yi ayakta imalâtı % 40 ı, kâğıt istihsalâtı % 65 i kadardır.

Ziraat mahsullerinin arzu edilen miktarda olmayışı, memleketin gıda vaziyeti üzerine çok fena bir tesir yapmaktadır.

Halkın en mübrem gıdası olan ekmeği temin edebilmek için, İspanya, bu yıl dışarıdan 850 bin ton buğday ithal etmek mecburiyetindedir.

İspanyada hububat kıtlığı, hemen hemen her yerden önce orada ekmeğin vesika ile verilmesini icab ettirmiştir. Bugün İspanyada adam başına günde ancak 200 gram ekmeğin verilmektedir. İspanyada süt de yok denecek bir haldedir. İspanyada sigara da vesikaya bağlanmış bulunmaktadır. Yalnız büyükler mahsus olmak üzere adam başına haftada ancak 40 sigara verilmektedir. Gene vesika ile olmak şartıyla adam başına haftada 75 gram şeker, 250 gram pirinç, 150 gram nohud veyahud fasulye verilmektedir.

1940 - 1941 yılı için İspanya bütçesi 6 milyar peçeta (takriben 150 milyon İngiliz lirası) olarak tesbit edilmiştir. Bu miktar, vatandaş harbinden sonra İspanyanın elinde bulunan kaynaklara nazaran muazzam bir yekûn teşkil etmektedir.

İspanya bütçesinin ancak 25 milyon peçetası ziraate, 450 milyon peçetası askerî hizmetlere ayrılmış bulunmaktadır. Buna karşılık Franko hükümeti 1 milyar 510 milyon peçetayı da millî müdafaaaya tefrik etmektedir. Orduya 838 milyon, fiyolaya 165 milyon, hava kuvvetlerine 295 milyon, Fastaki ordu için de 212 milyon peçeta ayrılmış bulunmaktadır.

Fakir ve harab İspanya bu kadar büyük bir masraflardan kalkabilmiş için, mütemediyen vergileri artırmak mecburiyetinde kalmaktadır.

İspanyanın bu kadar büyük bir parayı millî müdafaaaya ayırması, her şeyden önce İspanyanın harbe hazırlandığına delâlet eder. General Frankonun 19 Temmuzdaki beyanatına nazaran bugün İspanya iki milyon kişilik bir ordu çıkarabileceği vaziyette. İspanya dahili harbi bittikten sonra, general Franko, İspanya ordusunu tensik gayesini istihdaf eden bir sıra yeni kanunlar neşretti. Bugün İspanya ordusu, beheri dörder tünden ibaret olmak üzere 10 kadar tutmaktadır.

Vatandaş harbine iştirak eden iki taraf ordusunu (yani hem Cumhuriyetçileri, hem Frankocuları) hesaba katarsak bugün İspanyada 1,5 milyon tüfek, 70-80 bin hafif makineli tüfek, 600 tank mevcuttur. Hava kuvvetlerine gelince, vatandaş harbinin nihayetine doğru Frankonun elinde 900 kadar tayyare mevcut bulunmaktadır.

İspanyanın deniz kuvveti pek zayıftır.

(Devamı 10 uncu sayfa)

Cumhuriyet ve Millî Birlik

Bugünkü Türk nesli şuna kani olmuştur ki, bir memleketin hürriyet ve istiklâlî birlik ve tesanüdün, inan ve azmin bir mükâfatıdır ve bu âlemde şerefle yaşamak, ancak şerefle ölmeyi göze alabilenlerin hakkıdır

YAZAN

Profesör Ali Fuad Başgil

Hukuk Fakültesi Dekanı

Türkiyemizde bundan on yedi yıl evvel kurulan Cumhuriyet rejimi sadece bir hükümet şekli değişmesinden; devlet reisliğine bir hükümdar yerine bir cumhurbaşkanı gelmesinden ibaret olmamıştır. Bilâkis bu rejim tarihi, siyasi ve içtimai birçok zaruretlerin ve sosyolojik kuvvetlerin bir ifadesi ve reaksiyonu olarak kurulmuştur.

Büyük Harb sonunda Osmanlı imparatorluğu, kozmopolit bünyesine ve kötü idaresine mukadder olan akibete kavuşur ve tarihe karışırken; arkada her şeye rağmen genç ve dinç kalmış, irkinin temizliğini ve yüksek seciyelerini muhafaza etmiş bir Türk milleti bırakıyordu. Bu millet eski rejimin iki asır süren idareci maslahatçı siyasetinin ve aczinin bütün iztirablarını çektiikten sonra, manasını ve kendisi hakkındaki faydasını asla anhyamadığı tehlikeli bir maceraya, Büyük Harbe de sürüklenmişti ve neticede Mondros müzakeresine ve istilâ felâketine boyun eğmeğe mecbur edilmişti.

Türkün öz yurdu, yıkılan imparatorluğun enkazından sayılmak ve taksime tâbi tutulmak isteniyordu. İktidar mevkiindeki hükümet temsil ettiği camianın hakiki kudret ve kıymetinden gafil bir halde, galiblerin bu isteğine tercedim oluyor ve sanki Türk milletini, şerefli tarihini en aziz mirası olan, hürriyet ve istiklâlî çok görüyordu. Fakat, onun vatan toprakları üstünde kendine sahip ve mukadderatına hâkim bir varlık halinde yaşamağa ve bir zamandanberi hayatını bürüten ce-

halet ve taassubdan ayrılarak yüksek bir medeniyete erişmeğe hakkı vardı. Bu millet sayısız asırlar içinde hep devlet şanı taşımış, gönlünde daima camiaca hürriyet ve istiklâl aşkı yaşatmıştı. Tarihi baştan başa şerefli devlet hatıralarıyla süslenmiş olan Türk milleti (Sevr muahedesi) nin ona reva gördüğü hakarete lâyık değildi. Ne çare ki, harbden ezgin ve yorgun çıkmış, içeriden ve dışarıdan düşman kuvvetlerle sarılmış ve elinden silâhları da alınmıştı.

Fakat, bir milletin elinden alınmayan kahir bir silâhı vardır ki, millet vaktinde ve fırsat kaybetmiyere bir silâha sarılmak kudretini gösterebilirse zaptedilmez bir kale ve tükenmez bir enerji ve hamle kaynağı halini alır. Göstermezse elindeki en mükemmel silâhları bile dökülür ve çocuklar gibi haline açılmağa mahkûm olur. O silâh birlik ve tesanüd, inan ve azim kuvvetidir.

İşte, yokluk ve çaresizlik içinde istiklâl savaşlarına atılan Türkün silâhı bu oldu. Millet Sevr mahkûmiyetine bu emsaliz silâhla karşı durdu. Lozan muahedesine, müstakil ve hâkim bir devlet kurmağa olan ebedî hakkını bu silâhla aldı.

Ve nihayet Cumhuriyet te bu birlik, millî tesanüd ve azmin teminatı ve sembolü olarak kuruldu.

★

Cumhuriyet hükümeti memleket mukadderatını elediğinden sonra, gayet tabii ve mantıklı olarak "dini doğuran, arlığının ve devamının en derin manasını teşkil eden bu kuvvete dayanmış; millî birlik ve tesanüdü iç ve dış siyasetinin ana direği yapmıştır. Eski rejimin hükümet ve idare sistemine karşı birer reaksiyon şeklinde zuhür eden bütün hareket ve icraat ile içtimai, iktisadî ve kültürel inkılablarımızın en esaslıları, iyi düşünülecek olursa, en derin manasını ve son ifadesini millî birlik ve tesanüd ilkesinde ve milliyetçilik umdesinde bulur.

Cumhuriyet rejiminin en fark vafı ve kendine mahsus orijinal çehresi milliyetçi olması; yani milletin büyüklüğünü ve bütünlüğünü, Türklüğün istiklâl ve şerefini en yüksek bir gaye almasıdır. Bu rejim Türkiyemizin yakın tarihinde gelip geçen hükümetlerin hepsinden bu çehresi ve bu hususiyeti ile ayrılır.

Türkiye Cumhuriyeti başka milliyetçi memleketlerden de gene bu hususiyeti ile ayrılır. Türk milliyetçiliği ve millî birlik ve tesanüd ül-

küsü, ne-rasızmin mistik kanaatlerine, ne de emperyalist milliyetçiliklerin romantizmne sapanları en esane değildir. Hakikî ve yaşanılan hayatın ve tarihin akışından ve zaruretlerinden doğan bir se'niyet ve bir reel kuvvettir. Bu kuvvetin hedefi harice saldırmak değildir; Türk milletinin kani pahasına tesis ettiği siyasi hududlar içinde, onun büyüklüğünü ve bütünlüğünü temin etmek, Türk nesillerini en yüksek bir refah ve medeniyete kavuşturmak ve bu sayede ebedî Türklüğü ebedî ve namütenahi insanıyetin şerefli bir uzvu yapmaktır.

Cumhuriyetin bu gaye yolundaki suurlu politikası ve gayretleri sayesinde bugün Türkiye toprakları üstünde derin bir camia vicdanı, birlik ve tesanüd suuru taşıyan on sekiz milyona yakın bir Türk dünyası varolmuştur.

★

Günün Avrupa harbi karşısında, ülkelerin çöğendiği ve imparatorlukların yıkıldığı bir sırada Türkiye Cumhuriyetinin dayandığı en büyük kuvvet gene bu birlik ve tesanüd, millî inan ve güvendir. Bugünkü Türk nesli Büyük Harb müzakeresinde istilâ acısını tatmış ve bir millet için istiklâl ve hürriyetin can kadar az olduğunu anlamıştır. Bugünkü Türk nesli şuna kani olmuştur ki, bir memleketin hürriyet ve istiklâlî birlik ve tesanüdü, inan ve azmin bir mükâfatıdır ve bu âlemde şerefle yaşamak ancak şerefle ölmeyi göze alabilenlerin hakkıdır.

Cumhuriyet, kurduğu hür ve müstakil Türk dünyasının şerefle yaşama hakkının bekçisi ve silâhlanmış Türk birliği ve azmidir.

Cumhuriyet, Türk milleti demektir

Yazan: Dr. Yavuz Abadan

Avrupa, son buhranın ma nöbeti içerisinde çırpına çırpına, sayısız istihfamlarla muammalaşmış bir istikbal ufkunun karanlığına doğru sürüklenirken, Türklük, huzur ve emniyet içerisinde en büyük bayramının yıldönümünü kutluyor. 17 yılda, Türk milletinin siyasi mevcudiyet şeklini ifade eden cumhuriyet, aynı zamanda millî istiklâlin sembolü; devletini hak ve adalet esasları üzerinde yenileyip sağlamlaştırma, içde ve dışta sulh ve sükûna hizmet etme, sosyal inkişafı ilerletme maksadlarını güden Türk halkının bütün hassasiyetleri üzerinde titrediği bir müesseseye olmuştur. Her Türk, bu yıldönümünün her sene daha çok artan bir hararetle ve sabırsızlıkla bekler. Çünkü o gün ruhunu temiz ve neş'e verici heyecanlarla yıkamak, benliğini mukaddes duygularla beslemek, güvenini başarıların hatırasıyla tazelemek imkânını bulur. Bu suretle bütün Türklüğün, cumhuriyet tarihine katılan her yılın muhabeseden sonra için daha çok kuvvetlenmiş, kendi ruhi cevherine daha çok inanmış, zindeleşmiş ve gençleşmiş olarak çıkar.

Türk milleti, cumhuriyeti, ahlâkî bir hakkın ifadesi olan millî istiklâl davasına, tarih ve hâdisatın tebedülü iştirak ettikleri millî varlık hakkına istinaden elde etmiş ve siyasi hayatının azımsız inkişafına en uygun bir biçim olarak tesbit etmiştir. Cumhuriyet, üç sene kan ve ateş, yokluk ve mahrumiyet içerisinde eşsiz fedakârlıklar ve kahramanlıklarla idame edilen çetin bir mücadele, yeni bir doğumun iztirabları dolu feyizli Türk inkılabının en değerli verimidir.

İnkılâbın başlangıcında «Millî hâkimiyeti tesis» davası ile fiilen tahakkuka başlayan cumhuriyet, kat'i hukukî teminata, millî istiklâlin kazanılmasından sonra kavuştu. 29 Teşrinievvel 1929 danberi esas teşkilât kanunumuzun birinci maddesi «Türkiyedeki devlet ve hükümet şekli şöyle tesbit ediliyor: «Türkiye devleti, bir cumhuriyettir. Bu hüküm, halk hâkimiyetinin esas prensibi olan üçüncü maddemizin hâkimiyet kayıdını ve şartını silmektedir» düsturla birlikte Türkiye Cumhuriyetinde hâkimiyetin son kaynağını halk iradesine ir-

ca ediyor.

Cumhuriyet ile demokrasi (halk hâkimiyeti) arasındaki sıkı temas ve iştiraki mezkûr tabirin menşesinde de bulmak mümkün değildir. Filhakika dilimize cumhuriyet diye geçmiş olan res publica tabiri aslında âmme işi, halk emuru mânasını ifade eder. (Tıpkı İngilizlerin meşhur Commonwealth'ı gibi). Bu sebeple cumhuriyet bir kere menfi bakımdan, tek şahsın gerek irs ve gerek nâsb suretile hâkimiyeti eline almasına mândir. O, bir milletin mukadderatında sırf muayyen bir aile veya zümreye mensub olarak doğmanın neticesi herhangi bir şahsın hak iddia etmesine imkân verememek istemez.

Fakat cumhuriyetin asil müsbet cehesi, devletin bir âmme işi olduğunun tasdik etmesinde ve netice itibarile yapma ve yaratma mânasına gelmesindedir. Çünkü bu mânada cumhuriyet, tebaayı yurddas ve devlet faaliyetlerine iştiraki yurddaslık vazifesi haline yükseltir. Böylece bütün yurddaslarda müşterek bir zihniyet doğar, âmme ve devlet işlerine umumî bir alâka uyanır.

Türk ferdi Türk milletinin özü, Türk milleti, Türk yurddasın bütünü haline gelir. Böylece yurddasın âmmeye hizmete hazır bulunmasını keyfiyeti bir yandan ferd egoizmini diğer yandan otoriteye sahip olanların menfaatçı temayüllerini baltalar. Bu mânada cumhuriyet Türk milleti yani Türk halkının hayri ve işi demektir.

Bir millet ancak cumhuriyette hakiki olgunluğa kavuşur. Ferdi hayatı olduğu gibi millet varlığında da en yüksek kıymet olan kendisini kendi görme, kendi mukadderatı hakkında bizzat karar verme ancak cumhuriyette tecelli eder. Türk esas teşkilât kanununun birinci ve üçüncü maddeleri, hâkimiyeti farksız ve sınıfsız Türk milletine tevdi etmek suretile demokratik bir cumhuriyetin en esaslı teminatını teşkil ediyorlar.

Esasen cumhuriyet ve demokrasi aslında aynı şeyin iki bakımdan ifadesidir. Çünkü hukukî mânâ nasile demokrasi, müşahhas millet varlığı ile onun siyasi birlik şeklinde tecellisinin ayrıyetine dayanan bir devlet şeklidir. Yani demokrasi millet = devlet = devletin ayrıyetine dayanan bir devlet şeklidir. Aynı şekilde cumhuriyet de devletin ayrıyetine dayanan bir devlet şeklidir. Aynı şekilde cumhuriyet de devletin ayrıyetine dayanan bir devlet şeklidir. Aynı şekilde cumhuriyet de devletin ayrıyetine dayanan bir devlet şeklidir.

di şahsı vasıflarından değil, milletten, milletin sinesinde hakta müsavi bir vatandaş olmaktadır. Onu idare mevkine getiren, seçen millettir ve seçmede yegâne âmil, seçilenin hizmet ve kabiliyetidir. Bu itibarla hakiki demokraside de şef ve otorite mevcuttur. Yalnız şef, salâhiyetini halktan, hizmet ve kabiliyetine binaen kendini seçenlerin itimadından alır.

Türk demokrasisi, halkçı idealizm haklı ve asil bütün vasıflarını ihtiva etmekle beraber hâdisatla kıymetini kaybedecek «doğma»lar vasfından iktisab eder. Kendi bünyesine uymayan başka milletlerin müesseselerinin ödünç alınmaktan daima çekinmiştir. Her vaziyete uygun mücerred spekülasyonlardan daima kaçırır, millî hayat ve bünyenin hususiyetlerine uygun, tabii bir şekilde iyiliği müsellem icraatı, esas tutmuştur.

Bu sebeple ferd ve cemiyeti birbirinden ayıran, ferdlere hukukile devlet kudretini çarpıtırarak liberal müvazene ve kontrol sistemi yerine Türk demokrasisinde devlet, parti ve halktan ibaret üç uzuvlu bir konstrüksiyon kaim olmuştur. Halk ile devlet arasında daimi ahengi tesis eden siyasi dinamik organ Halk Partisidir. Bu suretle her iki unsur arasında daimi bir kontakt vücud bulmakta, adaletin icabları ile millî siyasi hayatın zaruretleri karşılıklı gözetilmek suretile tam bir nizamın tecessüsü imkân dahiline girmektedir.

★

Türk cumhuriyetinin başarıları dolayısıyla şerefli tarihi, onun aziz milletimizin ruhi ve fikri temayülüne en

uygun bir şekil olduğunu isbat etmiştir. Büyük kurucusunun ilk intihabında söylediği sözler bir hakikat olarak «Türkiye Cumhuriyeti cihanda idgal ettiği mevkie lâyık olduğunu eserleriyle isbat etmiştir». Millî Şefin azimkâr ve basiretli rehberliği, Türkiye Cumhuriyetini, ileride de ve daima mes'ud, muvaffak ve muzaffer kılmakta en kat'i teminatıdır.

Cumhuriyeti korumanın en kat'i çaresi, cumhuriyetçi olmaktır. Cumhuriyetçilik acebî bir değil kalbin sesidir. Türk gönüllerinde o kadar köklemiştir ki onu hiç bir kudretin ve hiç bir müdahalenin sökebilme sine imkân yoktur. Bu vaziyet karşısında cumhuriyeti koruyan hükümler, bugün için yalnız şekli bir kıymet taşımaktadırlar.

Türk milleti, cumhuriyeti aynı zamanda millî istiklâlin sembolü olarak kabul ettiği cihete ona bütün varlığı ve kalbine bağlıdır. Bu bağlılık, siyasi hayatımızın azımsız inkişaf bakımından çok mes'ud bir tecellidir. Bugünkü millî ve siyasi hayatımızın nazımı olan Milli Seffimle birlikte Türk milletinin bütün müşkülleri yenersek kat'i ve tam bir iman ve emniyetle yürüyeceği tek hedef sudur: «Türk milletini, medeni cihanda lâyık olduğu mevkie is'ad etmek ve Türk cumhuriyetini sarımsız temelleri üzerinde hergün daha ziyade takviye etmek» zira Türk cumhuriyetinin kuvvetlenmesi, Türk milletinin kuvvetlenmesi demektir.

5 yaşında bir yavru denize düşerek boğuldu

Evvelki gece Üsküdar'da beş yaşlarında bir çocuğun boğulması neticesinde bir deniz kazası olmuştur. Rizeden Ankara vapurule şehrimize gelen Fatma adında bir kadın evvelki gece beraberinde 5 yaşlarındaki oğlu Ömer olduğu halde, Eşrefe aid motörle Üsküdar'daki Salacak iskelesine çıkmışlardır. Fatma ile oğlu, İodosun tesisle bazı tahta aksamlı kırılan iskelede yürürlerken, Ömer bu boşluklardan birine ve oradan da denize düşmüştür.

O sırada şiddetle devam etmekte olan İodosun tesiri küçük kazazede-yi de azağın dalgaların elinden kurtarmak kabül olamamış, zavallı çocuk boğulmuştur.

Harb nasıl patladı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

İsmi değildir. Bu sırada Yunan kabinesi, umumî seferberlik ilân etmiştir. Sabahleyin erkenden her tarafta işkârların tamamını söndürülmesi emredilmiştir.

İtalyan ultimatomu

Roma 28 (A.A.) — İtalyanın Roma sefiri Grazi, 28 Teşrinievvel saat 3 de Yunan hükümetine aşağıdaki notayı tevdi etmiştir:

İtalya hükümeti, şimdiki ihtilâf esasında müteaddid defalar Yunan hükümetinin yalnız normal sulh ve iki millet arasındaki iyi komşuluk münasebetlerine değil, aynı zamanda Yunan hükümetinin bitaraf devlet sıfatı uhdesine terettib eden kat'î ve zıfıye muğayir bulunan hattı hareketini tebyin etmek mecburiyetinde kalmıştır. Müteaddid defalar İtalya hükümeti, Yunan hükümetini bu vazifeleri ifaya davet ve bunların sistematik surette ihlâl edilmelerini protesto etmek mecburiyetinde kalmıştır. Bu ihlâl keyfiyeti, Yunan hükümetinin kendi kara sularının İngiliz filosu tarafından harb hareketi esasında kullanılmasına, İngiliz hava kuvvetlerinin mühimmat tedarik etmelerini teşvil eylemiş ve İtalyanın kararına olarak Yunan takım adalarında askeri bir istihbarat servisi ihdasına muvafakat eylemesine binaen çok vahimdir.

Yunan hükümeti, İtalya tarafından yapılan müteaddid diplomatik teşebbüslere mevzu teşkil etmiş olan bu hâdisele vakıftır. Yunan hükümeti, - ki hattı hareketinin vahim neticelerini idrak etmesini icab ederdi - kendi bitaraflığını muhafaza yapma hususunda bir tedbir almak suretiyle mukabelede bulunmamış, bilakis İngiliz müselâh kuvvetlerine teşvil göstererek ve İtalyanın düşmanlarıyla mesai birliği yaparak faaliyeti tevkif etmiştir. İtalya hükümeti, bu mesai birliğinin Yunan hükümeti tarafından askeri, bahri ve haval mahiyette anlaşmalarla tesbit edilmiş olduğuna isbat eden delâle malik bulunmaktadır.

İtalya hükümeti, İtalya aleyhine müteveccih hareketin İngiltere tarafından Yunanistan'a verilmiş ve onun tarafından kabul edilmiş olan garantinin eczasından olduğunu tahminle İktifa etmiş Yunan hükümetinin İtalya ile harb halinde bulunan devletlere kendi aralarında mühim sevkiyle noktalar vermek taahhüdünde bulunmuş olduğunu bu meyanda Tasalayan ve Makedonyanın hava üslerinin bulunduğu ve bunların Arnavudluk arazisi üzerine yapılacak bir taarruzda kullanılacağını bildiğini beyan eder.

İtalya hükümeti, Yunan hükümetine hududları haricindeki topraklarda kargaşalıklar çıkarmış, matuf teşebbüslerini hatırlatır. Bu sebeblerden dolayı İtalya hükümeti, bu siyasetin İtalyaya karşı tevdi edeceği netaiç hakkında Yunan hükümetinin nazarı dikkatini celbetmiş ise de bir faydası görülmemiştir. Yunanistanın bitaraflığı, güçde zevahirden ibaret kalmıştır. Bu vaziyette mütevellid mes'uliyet Büyük Britanyanın ve onun diğer milletleri harbe sürüklemek siyasetindedir.

Fakat bundan böyle Yunan hükümetinin takib etmekte olduğu siyasetin Yunan arazisinde, İtalya aleyhine müteveccih bir üs haline getirilme veya bu hale getirilmesine müsaade etmeği istihdaf eylemekte olduğu şüphesizdir. Böyle bir halin neticesi, İtalya ile Yunanistan arasında silâhlı bir ihtilâftan başka bir şey olamaz. İtalya hükümeti, böyle bir ihtilâfın önüne geçmek tasavvurundadır.

Binnetice İtalya hükümeti, Yunan hükümetinden Yunanistanın bitaraflığının ve İtalyanın emin garantisini olmak üzere İngiltere ile harbin devamı müddetince Yunan arazisinde bazı noktaları kendi kuvvetleriyle işgal etmek talebinde bulunur.

İtalya hükümeti, Yunan hükümetinden bu işgalin Yunanistanın bitaraflığını ihlâl etmesini istemez. Ve asla bu niyette değildir. İtalya hükümeti Yunan hükümetinden bu işgalin musilhanane bir surette yapılması için askeri nakamata icab eden emirleri vermesini talep eder.

İtalyan kuvvetleri, mukavemet maruz kaldıkları takdirde bu mukavemet silâhla kırılacaktır. Ve Yunan hükümeti, bundan mütevellid netaiçin mes'uliyetini yüklenmiş olacaktır.

Ultimatomun reddi

Londra 28 (A.A.) — Yunan hükümeti, ultimatomu reddetmiş ve Yunan başvekilini İtalyanın Atina elçi-

Millî Müdafaa Vekilinin beyanâtı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

talim ve terbiye için silâh altına çağırılmış olmaları bu tekmülde mühim bir amil olmuştur. Tarihi ve irki kahrâmanlığı müsellem olan ordumuz vatan hududlarını, millî şeref ve hakları müdafaa mecburiyetinde kalırsa bugünkü yüksek kumanda heyetile, fedakâr subaylarile ve dilâver erelerile bu vazifeyi geçmişteki misallerden daha parlak bir surette başarmak kudretinde olduğuna vatandaşlarımız emin olabilirler.

tomunu bir harb ilânı mahiyetinde telâkki ettiğini bildirmiştir.

Kralın beyannamesi, başvekilin beyanâtı

Atina 28 (A.A.) — Reuter ajansından:

Başvekil general Metaksas, bu sabah beyanatta bulunarak Yunanistanın kanının son damlasına kadar çarpışacağını söylemiştir. Kral, bir beyanname neşrederek Yunanistanın harâbetmek mecburiyetinde bırakılmış olduğunu ve İtalyanın Yunanistanın istiklâlini imha etmeğe uğraştığını bildirmiştir.

İngiltereden yardım talebi

Londra 28 (A.A.) — Hariciye nezaretinden bu sabah neşredilen bir habere göre, Yunanistan, vâdiedilen yardımda bulunulması için İngiltereye müracaat etmiştir.

İngilterenin cevabı

Londra 28 (A.A.) — Reuterin diplomatik muharririnin bu akşam resmî mahfellerde öğrendiğine göre Atina'daki İngiliz elçisi, İngiliz hükümetinin Yunanistan'a İtalyan tecavüzüne karşı yaptığı müdafaa iktidarında bulunan bütün yardımları yapacağı hakkında, general Metaksasa teminat vermesi için talimat almıştır.

İngiltere kralının mesajı

Londra 28 (A.A.) — İngiltere kralı Elen milletine aşağıdaki mesajı göndermiştir:

Yunanistanın şu müşkül anlarında kahraman Yunan milletine ve Elenler kralı yeğenim Georges'a şunları söylemek isterim: Bu mücahede bizler sizinle beraberiz, sizin davanız bizim davamızdır. Müsterek düşmana karşı birlikte harbedeceğiz. Şüphe yok ki müşkül ve ağır vaziyetlerle de karşılaşacağız. Fakat onlara karşı her ikimiz nihai zaferin, kuvvetleri günden güne artmakta olan serbest milletlere tevccüh edeceğine tam iman ile kani olarak mukabele edeceğiz.

Hakikat halde biz bu meddî cezzin lehimize tebeddülü anından uzak olmadığımızı, mütearrızın kuvvetleri eskilme ve bizim gücümüzün artan kuvvetlerimiz vaziyete hâkim olmağa başladığı anda hükmedebileceğiz.

Yaşasın Yunanistan ve onun devlet adamları ve yaşasın Elenler kralı.

Çorçül mesajı

Londra 28 (A.A.) — Çorçül Elen başvekilini Metaksasa aşağıdaki mesajı göndermiştir:

İtalya, tehdidlerinin sakın cesaretiniz karşısında tesirsiz kaldığını görmüş ve bunun üzerine asılsız ithamlarla sebebiş bir hücum için kendisini haklı çıkarmak istiyerek memleketinize karşı sebebiş bir tecavüze müracaat etmiştir. Elen milletinin bütün itimadını verdiği, sizin idareiniz altında son ayların tehlikelerine ve tahriklerine karşı koymuş, Yunanistan İngiliz milletinin hayranlığını kazanmıştır. Elen milletini aynı hasletler, bugünkü tecrübe saatinde koruyacaktır.

Size iktidarımızda bulunan bütün yardımları yapacağız. Müsterek düşmana karşı muharebe edeceğiz ve zaferi paylaşacağız.

Romada sükût

Londra 28 (A.A.) — Reuter: İtalyanın Yunanistan'a verdiği ultimatomun muhteviyatı hakkında şimdiki kadar Romada hiç bir haber geçirilmemiştir.

General Metaksas elçimizle görüştü

Atina 28 (A.A.) — Başvekil general Metaksas bu sabah Türkiye büyük elçisiyle İngiliz ve Yugoslav elçilerini kabul etmiştir.

İktisadî tetkikler

(Baştarafı 7 neci sayfada)

Bugün İspanyaya fiilen hâkim olanlar, başlarında general Franco'nun bulunduğu Falanjistler, yani faşistlerdir. Falanjistler, harici siyasetlerinde tamamen İtalyaya istinad etmektedirler. Fakat Falanjistler müteccanis değildir. Bunların içinde, büyük arazi sahiblerinin, derebeylerinin, Klerikal zümrenin menfaatlerini temsil eden bir hizb vardır ki, bunlar daha ziyade İngiltereye mütemayildirler.

İspanyanın Mihver devletleri lehine istikrarını isteyenler, Falanjistlerin, bilhassa genç unsurlarıdır.

Başvekilin nutku

(Baştarafı 1 inci sayfada)

şık hali karşısında, millî birliğinin güveni ve hür havası içinde yaşayan Türk milletine büyük bayram kutlu olsun.

Bu mes'ud anda, cümhuriyetimizin bânisi, milletimizin kurtarıcısı Atatürk'ün manevî huzurunda, Türk milleti adına, minnet ve tazimle eğiliyorum.

Ve gene, Türk milleti adına, emrinde olmanın ve toplanmanın verdiği gurur ve zevk içinde, Millî Cemiyetimiz Cümhuriyetimiz İsmet İnönü'nü sarsılmaz bağlılığımızı teyid eylimiz.

Millî mücadelesi kadar, millî birliği de veriyüzünde örnek olan milletimiz, böyle binlerce bayranı sevk kütlaması mukadderdir.

Yurddaşlarımız

Türkiye cümhuriyetinin her yılını, millete yeni bir hamle ve başarının kavnağı olduğu hepimizce malumdur. Cümhuriyet ve inkilâb rejimini zihin geçiren yıllar içinde, dahili ve harici hayatımızda, ictimai ve medeni âleminizde temin ettiği feyiz ve eserleri, vatandaşlarımız sadece hatırlatmakla iktifa edeceğiz. O eserler, her sene büyüyor ve büyüyecektir. O inkilâblar hızını almış, değişmez yollarında emniyetle yürüyor ve yürüyecektir.

Dünya ahvalinin, gittikçe artan vehametini karşısında, Türk milletinin gösterdiği olgun ve asil birlik, sükûn ve vakan, istiklâl ve şeref askı, bu güne kadar olduğu gibi, bundan sonra da, en büyük emniyet silâhımızdır. Bu güvenle istikbale bakıyoruz.

Yurddaşlarımız

Bayramımız, büyük bir huzur, ve emniyet içinde idrak ediyoruz. Her Türk vatandaşının da her zaman ve her vaziyette fikren huzuruna ve kalben emniyetine güveniyoruz. Kudretinden emin, istiklâlini müdafaa tereddüdü olmayan bir milletin ferdleriyiz. Sulh ve insanlık aşkımız kadar, ordularımızın kıymetini ve kahramanlığını, milletimizin müdafaa kudretine, ve hududsuz fedakârlığına dayanarak irade azimimizi de dünya bilir.

Aziz vatandaşlarımız

Geçen sene de size söylediğim gibi, dünyanın en buhranlı bir devrinde her vakitten daha kuvvetli hakkına güvenen, ne harici, ne dahili bir ıztırabı olmayan bahtiyar bir millet ferdleri olduğumuzu düşünerek 17 nci cümhuriyet yıldönümünü ne's'e ile geçirmenizi bütün kalbimle temenni ve cümhuriyetin 17 nci yıldönümü bayramının başladığını ilân ederim.

Eski ramazanlarda

(Baştarafı 6 ncı sayfada)

resun, Bafra şehirleri ve İzmir havası idi.

İstanbuldan gelen talebelerle Hicazdan gelen delilleri gettikleri mahallerde hüsnü kabul olunur, eşraf hanelerine davet edilerek (diş kiraları) verilir, Bayramda bütün zengin halk arasında (defter) yapılarak para toplanır, misafirlerin derecelerine göre kendilerine para verilirlek memnun İstanbul ve geldikleri yere yolcu edilirlerdi.

İskeçe eşrafından (Hacı Ali Paşa), (Mehmed Şükrü Paşa) meşhur idiler. Bilhassa (Hacı Ali Paşa) sehavetile maruf idi. İskeçe kasabası zengin ve bu kasabaya gelen bu kabul yabancı misafirler pek çok olduğu halde (Hacı Ali Paşa) kasabaya gelen bütün misafirler için konaklarının kapılarını açık bulundurdu. Gelen misafirleri ayrı ayrı tatyib ederdi. (Hacı Ali Paşa) ziyaret etmek için hassaten Hicazdan İskeçeye deliller gelirdi.

Anadolu ve Rumelinin birçok yerlerinde bazı eşraf, iftar vaktinden yarım saat evvel, sokağa, çarşıya, hanelerine civar mahallere hizmetkarlarını çıkarırlardı. Hizmetkarlar, yabancı gördükleri kimseleri iftar ettirmek için alıp konaklarına getirirlerdi.

Ortaköy spor klübünün kongresi

Ortaköy spor yurdu kâtipi umulduğundan: Köyümüzde diğer bir klübe birleşmek ve nizamname bazı değişiklikler yapmak üzere kongre 3 kinciteğrin 1940 Pazar günü saat 11 de yapılacak olan aza arkadaşların o gün yurd binasında bulunmaları ehemmiyetle rica olu-

Askerî vaziyet

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Bizzat Mussolini, temsil ettiği devlet ve hükümet namına, şu bir senelik harb müddetince Yunanistanın tamamıyet, istiklâl ve mevcudiyetine hiç bir suretle taarruz ederek halel getirmek istemediğini muhtelif vesilelerle üç defa temin etmişken, İtalyanlar hiç de sıkılmıya lüzum görmeden, şimdi, stratejik mevkiiler diye, Yunanistanın istemiy olduğu yerlerin ve sair şeylerin neler olduğunu şanda bilemiyoruz. Bu yerler belki ilk ağızda, Yunanistan - Arnavudluk hududunun gi-

mal doğusunda ve Manastırın cenubunda bulunan Florina ile Yanya, Arta ve Preveze mevkiileri ve Korfu, Petros, Kefallena ve Zanta adalarıdır. İtalyanın talepleri, belki de Selâniği ve Turhalayı ihtiva etmektedir veyahud daha mahdud şeylerdir. Fakat ne olursa olsun müstakil bir devletten ultimatomla, bir karış boyu olsa da, arazi istemek onu hakir görmek ve hiçe saymak demektir.

İtalya şüpheşiz bundan evvel Besarabyayı Romanyadan istemiş ve almış olan Sovyet Rusyayı taklid ediyor. Fakat unutuluyor ki, Romanya Besarabyayı geçen büyük Harbde Rusyanın zayıf bir zamanında işgal etmiş ve Sovyetler Birliği hükümeti bu eyaletin Romanyaya ilhakını hiç bir vakit tanımamıştı. Üstelik, burasını harble almayacağı söylenmiş ve temin etmiştir. Halbuki Yanyanın, yahud Selâniğin ve yahud herhangi bir Yunan toprağının elbette, Besarabyaya benziyen hiç bir ciheti yoktur! Ve İtalya, Rusların Rumenerle verdikleri kadar bile, Yunanistanı düşünecek bir zaman bırakmamıştır. Bu sebeblerle İtalyanın Yunanistan'a karşı ihtiyar ettiği bu hareket çok sarıh ve haksız bir tecavüzdür başka bir şey değildir. Yunanlılar da, sayıca ne kadar bir azlık teşkil ederse etsinler, Finlandiyalılar gibi kahramanca dövüşerek mukavave elbette lâzım olduğu mukabelede bulunacaklardır.

İtalyanın bu hareketi, bizde her ne kadar elemli bir tesir uyandırmışsa da, hiç bir hayret vermemişdir. Çünkü İtalyanın bu pek zalî manece, çok haksız, yersiz ve yolsuz tecavüzü bir takım iftiralar tertibi ile evvelden hazırladığı malumdur. Kezalik Skiros adasında bir bayram törenine iştirak için demirli bulunan Elli Yunan kruvazörüne, tamamen sulh halinde bulunulmasın rağmen, bir İtalyan denizaltısının nasıl vaddarane bir torpido vaka onu batırdığı hatırladadır. Evet İtalyanın bugünkü istilâyı aylardanberi hazırladığı ve yürüme için münasib gün beklediği meydana idi.

İtalyanın Arnavudluk hududunda tahşid edilmiş olan askerî kuvvetleri dün, ultimatom müddetinin bittiği sabahın saat altısından itibaren Yunan hududunu geçmişlerdir; fakat nerelere kadar varmış ve nelere muvaffak olduklarını henüz bilemiyoruz. Kezalik İtalyan harb uçakları Yunanistanın muhtelif yerlerini ve bilhassa Korent-berzahının ağız cenubundaki Patras şehri ile Korent kanalının üzerindeki demiryolu köprüsünü bombalamaya çalıştıkları haber alınmışsa da Yunan hava kuvvetleri ile hava müdafaa silâhları elbette icab eden mukabelede bulunmuşlardır.

İtalya - Yunanistan muharebesinin daha ilk günündeyiz ve şimdiden muhtelif tefsir ve tahminlerde bulunmak pek erken olur. Bununla beraber diyebiliriz ki her ne kadar İtalyanlar sayıca çok üstün kuvvetlerle Yunanistan'a taarruz edecek lere de Yunan ordusu dağlık, yolsuz ve az geçid veren hudud mntakalarında ve daha gerilerde, iyi birlikleri her avuç toprağı İtalyanlara pek pahalıya maledeceklerdir. Hatâ şimdiden gelen haberlere bakılırsa Yunanlılar daha birinci günü

Bir muharrir kendisine o halde ne için «Madam» diye hitab ettiğini sormuş. Şu cevabı vermiş: — «Madam» kelimesini san'atime hürmeten istimal ediyorlar. Ben de bundan memnun oluyorum.

mukabil taarruza geçerek Arnavudluk hududunun ötesine 13 km. nüfuz etmişlerdir.

Yunanlılar yalnız değildiler ve şimdilik Akdenize hâkim olan İngiliz filosu onların ilk yardımcılarıdır. Bulgar kralı Boris de Yunan-İtalyan silâhlı ihtilâf karşısında sulhü muhafaza edeceğini beyan etmesi elbette çok makul ve güzel bir haberdir.

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki:

— Hasan bey bilmem ... Harb dolayısıyla ortadan kaybolan moda...

... Tekrar Parise dönüşü. Bu sene şapkalar pek sade, sivri küllâh şekline imiş.

Hasan bey — Fransızlar Almanlarla konuşmaları daha bitmeden sette başlarına gelene kadar açığa vurmakta oldukları bu kadar acı sözler yorlar bilmem.

SİNEMA

Holivutun en çirkin kadın artisti



Sinema cidden şayanı dikkat bir âlemdir... Gençleri yetiştirdiği, onları şöhrete kavuşturduğu gibi yaşlılara dahi bazan istikbal kapısını ardına kadar açmaktadır. Denilebilir ki, sinemada muvaffak olmak için yaşın pek büyük bir tesiri yoktur... Elverir ki alâkadar olan şahıslar, kabiliyet bulunsun! Halk o yaşlı san'atkârı beğensin ve tutsun.

Bu yazımızda ellisini aşmış olduğu halde Holivudda büyük bir şöret kazanmış olan bir kadından bahsedeceğiz. Bu kadının ismi: Maria Ouspenskaya'dır. Bu kadına, en büyük yıldızlar bile saygı göstermektedirler. Bütün Holivud onu kadeylemek için yalnız «Madam» der. Bu «Madam» kelimesi onu ifade eylemek için kâfi gelmektedir.

Madam Maria Ouspenskaya'yı Amerikan halkı iyi tanır...

Bir çok sinema san'atkârlarına, yıldızlarına dersler vermiştir. New-yorkta, tedris hayatından ve mesgalesinden maada, bir çok tiyatrolarda, piyeslerde ehemmiyetli roller almıştır.

Hassaten «Dorsetworth» piyesindeki rolü kudretli olmuştur. Bu piyesteki rolü film yapılmışsa kararlaşdırıldığı vakit rejisör aynı rolü gene kendisine tevdi eylemiştir.

«Madam»ın muvaffakiyeti üzerine, film kumpanyası onu bırakmamış, üç büyük filmde büyük roller vermiştir.

Bu filmlerin isimleri şunlardır: (Maria Wlevska) (Love Affair).

(Yağmur gelince).

Marie Walevska filmindeki rolünün en güzel kısmı Napoyon ile iskambil oyunudur.

Love Affair'de büyük anne rolünü yapmıştır.

(Yağmur gelince) filmdeki rolü bütün Amerikalılarca fevkalâde takdir mazhar olmuştur...

Sahne vâzıları ona emirler verirken çekinmekte, daima hürmetkâr bir lisanla hitab eylemektedirler...

Maria Ouspenskaya bir Rustur. Genç yaşında iken bile fevkalâde çirkinliği ile nazarı dikkati celbederdi. Petersburgdaki evlerinde on dört yaşını tes'it ederken bazı eğlenceler tertib edilmiş, o sırada bazı numaralar ve taklidler yapılmış, şarkılar söylenmiş. Annesi onda istidatlar sererek derhal Varşova'daki Filarmonik mektebine göndermiş, bu mektepte bir sene kalmış, ailesinin para sıkıntısı dolayısıyla mektebi terkederek zengin bir ailenin yanına mürebbiyeliğe girmiştir.

Burada ancak sinirlerine hâkim olarak kalmış, az sonra burasını da terkederek kiliselerde şarkı söylemek ile para kazanmağa koyulmuştur. İntisab ettiği bir tiyatrodaki nâdiği roller çok beğenilmiş, çirkinliği ona âdetta bir şahsiyet bahşeylemiştir. Hâlâ da bu «şahsiyet» devam edip durmaktadır. «Madam» şimdiki kadar evlenmeyi akline getirmemiştir. Buna çirkinliği sebep olmuştur, denebilir.

Bir muharrir kendisine o halde ne için «Madam» diye hitab ettiğini sormuş. Şu cevabı vermiş:

— «Madam» kelimesini san'atime hürmeten istimal ediyorlar. Ben de bundan memnun oluyorum.

mukabil taarruza geçerek Arnavudluk hududunun ötesine 13 km. nüfuz etmişlerdir.

Yunanlılar yalnız değildiler ve şimdilik Akdenize hâkim olan İngiliz filosu onların ilk yardımcılarıdır. Bulgar kralı Boris de Yunan-İtalyan silâhlı ihtilâf karşısında sulhü muhafaza edeceğini beyan etmesi elbette çok makul ve güzel bir haberdir.

İlisinden sonra şöhret kazanan san'atkâr: Maria Ouspenskaya

Bu kadın fevkalâde bir azim ve iradeye malik bulunmaktadı. Gençliğindeki gibi asabidir. Maceraneler çok sevmektedir. Bir şehirden diğer bir şehre seyahat eylemek için daima tayyare istimal eder.

Kendisile mukavele akdeden film kumpanyaları hastalanmamasını, bir kazaya uğramamasını teminen film çekildiği müddetçe denize girmeyeceğini, tayyareye binmeyeceğini, mukavelenamelere zikreylemek istemiyor. Kendisi ile mesgul olan sına hiddet ediyorsa da diğer taraftan bu hale memnun oluyor. Ne de olsa kadınlık gururu okşanmış olmaktadır.

İste Holivudun ellisini aşmış çirkinliği ile şöhret bulmuş Rusyalı Maria Ouspenskaya'sı...

O Tuğrul

Küçük sinema haberleri

Mireille Balin İtalyada büyük bir film çevirdi

Filmlerde yaratmış olduğu fevkalâde tipler dolayısıyla, büyük muvaffakiyet kazanmış olan Fransız yıldızı Mireille Balin İtalyada büyük bir film çevirmiştir.

Bu film İtalyancadır. İspanya harbinde (Alkazar) harbiye mektebinin muhasarası vakayüünü anlatan bir film (Alkazar muhasarası) ismi verilmiştir.

Bu kudretli san'atkâr vatanperver İspanyol kadını fevkalâde bir surette canlandırmıştır. Film Romada fevkalâde bir rağbet görmüştür.

Fransızlardan evvel Fransız filmlerini görmeğe başladık

Harb vaziyeti ve buna inzim eden Fransanın mağlûbiyeti Fransız sinema âlemini altüst eylemiştir. Bu cümleden olarak, geçen senen ta şehrimizin büyük sinemalarından birinde gösterilmiş olan (Stimulunu) adındaki büyük Fransız filminin yakında Pariste gösterileceği haberi alınmıştır! Bu film İtalya altında bulunmayan Fransada gösterilmemiştir...

Zarah Leander'in yeni filmi

Greta Garbonun hemşerisi olan Zarah Leander'in yeni filmi Ufa stüdyolarında (Hürriyete doğru) adında bir film çevirmiştir. Bu film müzik zuzu hissiddir. Müzik kısmına bilhassa atkârın sesine göre tanzim edilmiştir.

Mıntaka ceza heyeti azalıklı

İstanbul mintakası ceza heyetinin münhal bulunan asil azalığı olan Mustafa Vefa, azalığa seçilmiştir. Bu azalığa seçilmesinde eski idarecilerden Mustafa Vefa'nın seçilmesinde etkili olmuştur.



— Hasan bey bilmem ... Harb dolayısıyla ortadan kaybolan moda...

... Tekrar Parise dönüşü. Bu sene şapkalar pek sade, sivri küllâh şekline imiş.

Hasan bey — Fransızlar Almanlarla konuşmaları daha bitmeden sette başlarına gelene kadar açığa vurmakta oldukları bu kadar acı sözler yorlar bilmem.

Anbar ve Hangar inşaatı

Toprak Mahsulleri Ofisinden:

- 1 - Şefaati istasyonunda yapılacak hangar ve idare binası, Akşehir istasyonunda yapılacak anbar ve idare binası ve buna müteferri işler götürü olarak kapalı zarf usulüne eksiltmeye konulmuştur. Keşif bedelleri Şefaati için 72473.40, Akşehir için 53747.50 liradır.
- 2 - Şefaati inşaatına muktezi oluklu saçla betonarme için yuvarlak demir ofis tarafından verilecek ve genel olarak bu inşaatı aid tafsilat resimleri Ofis tarafından hazırlanacaktır.
- 3 - Eksiltme evrakı Şefaati için beş, Akşehir için üç lira mukabilinde Ofis umum müdürlüğünden alınabilir.
- 4 - Eksiltme 11.11.1940 tarihinde saat 15 de Ankara'da Sıhhiye Vekâleti yanında yeni ofis binasında yapılacaktır. Teklif mektuplarını havi zarflar makbuz mukabilinde ofisin muhaberat servisine teslim edilecektir.
- 5 - Muvakkat teminat miktarı Şefaati için 4873,67 ve Akşehir için 3937,38 liradır.
- 6 - İstekliler teklif evrakı meyanına eksiltmeye girebilmek için ihale tarihinden nihayet iki gün evvel ofisten alacakları ehliyet vesikası koyacaklardır.
- 7 - Her iki inşaat avrı ayrı kimselere de ihale edilebilir. «10369» «7255»

Devlet demiryolları ve limanları İşletmesi umum idaresi ilânları

Muhammed bedli (1780) lira olan 6000 Kg. Standart 1060 No. lu yağı veya emsali (11.11.1940) Pazartesi günü saat (10.45) de Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulüne satın alınacaktır. Bu işe girmek isteyenlerin (133) lira (50) kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesakle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyon müraaati lüzumudur. Bu işe aid şartnameler komisyonun parasız olarak dağıtılmaktadır. (10224)

Kayseri Belediye Reisliğinden:

- 1 - 10511 lira 63 kuruş bedelli keşifli İsmet İnönü bulvarı ve Kıcıkapa meydanı parko tefrisi ve belediyece verilecek bordurların yerlerine vazî kapalı zarf usulüne eksiltmeye vazedilmiştir.
- 2 - Muvakkat teminat 1236 lira 37 kuruş olup kat'i teminat bunun iki mislidir.
- 3 - Teklif edilen bedel haddi lâik görüldüğü takdirde 22.11.1940 Cuma günü saat 16 da belediye encümenince ihalesi yapılacaktır.
- 4 - Arttırma, eksiltme ve ihale kanununun 32 inci maddesi tarifati gereğinde ihzar edilecek zarflar ihale saatinden bir saat evveline kadar sıra numaralı makbuzlar mukabilinde riyasete verilmesi ve posta ile gönderildiği takdirde ihale saatinden bir saat evvel gelmiş olması şarttır.
- 5 - Taliblerin c gün ve saatte belediye encümenince ve fazla zahat almak isteyenlerin başkıtabe müraaati lüzumudur. «10334»

Ankara Polis Enstitüsü Müdürlüğünden:

Ankara Polis enstitüsünde 200 lira ücretli bir doçentlik münhaldir. Fransız veya İsviçrede fizik - kimya tahsil etmiş bir talib aranmaktadır. Şahsen veya yazı ile enstitü müdürlüğüne müraaat edilmesi ilân olunur. «7256» «10370»



KENDİN BİRİKTİR
1940 İKRAMIYELERİ

1 adet 2000 liralık	— 2000 —	lira
3 » 1000 »	— 3000 —	»
6 » 500 »	— 3000 —	»
12 » 250 »	— 3000 —	»
40 » 100 »	— 4000 —	»
75 » 50 »	— 3750 —	»
210 » 25 »	— 5250 —	»

Keşideiler: 1 Şubat, 1 Mayıs, 1 Ağustos, 1 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

T. İŞ. BANKASI
1940 Küçük Cari Hesaplar
İKRAMIYE PLÂNI

TÜRK TİCARET BANKASI A.Ş. KUPONLU VADELİ MEVDUAT



HER AYIN BİRİNDE GİRİŞİNİN FAİZİNİ AL

Devlet Orman İşletmesi Karabük Revir Amirliğinden:

Karabükte revir Amirliğinde istihdam edilmek üzere memurin kanununun dördüncü maddesine göre yetmiş beşer lira ücretli bir muhasebe memuruna bir muhaberat memuru alınacaktır. Yazı makinesinde sür'atle yazanlar tercih edilecektir. Barem kanununa göre bu maaşı alabilecek vesakle ibraz edilmesiz lüzumdur. İsteklilerin mekteb şahadetnamesi, bonservis, devlet memuriyetinde bulunmuşsa beraati zımmet mazbata ve askerlik vesika suretleri sıhhat raporu ve bir küt'a fotoğraflarını kendi el yazılarıyla bir dilekçeye rapten revir Amirliğine göndermeleri lüzumu ilân olunur. «10327»

BANKA KOMERÇİYALA ITALYANA

Tamamen tediye edilmiş sermayesi: 700.000.000 İtalyan Lireti
MERKEZİ: MİLÂNO
Bütün İtalyada, İstanbul, İzmir, Londra ve New-York'ta şubeleri vardır.

Hariçteki bankalarımız:
BANCA COMMERCIALE ITALIANA (France) Paris, Marseille, Toulouse, Nice, Menton, Monaco, Montecarlo, Cannes, Juanles - Pins, Villefranche-sur - Mer, Casablanca (Maroc).

BANCA COMMERCIALE ITALIANA E ROMENA: Bucarest, Arad, Braila, Brasov, Cluj, Costanza, Calaz, Siblu, Timichoara.

BANCA COMMERCIALE ITALIANA E BULGARA Sofia, Burgas, Plovdiv, Varna.

BANCA COMMERCIALE ITALIANA PER L'EGITTO. Alexandrie d'Egypte, Elkahire, Port - Said.

BANCA COMMERCIALE ITALIANA E GRECA. Atina, Pre, Selânik.

BANCA COMMERCIALE ITALIANA TRUST COMPANY. Philadelphia.

BANCA COMMERCIALE ITALIANA TRUST COMPANY - New - York.

Müşterek Bankalar
Banque Française et Italienne Pour l'ame riche du sud, Paris.

Arjantinde: Buenos - Aires, Rosario de Santa fé.

BRESİLYA'da: Sao - Paulo ve başlıca şehirlerinde şubeler.

CHİLİ'de: Santiago, Valparaiso.

COLOMBIA'da: Bogota, Barranquilla, Medellin.

URUGUAY'da: Montevideo.

BANCA DELLA SVIZZERA ITALIANA Lugano, Bellinzona, Chiasso, Locarno.

Zürich, Mendrisio.

BANCA UNGARO - ITALIANA S. A. Peşte ve başlıca şehirlerde şubeler: HRVATSKA BANK D. D.

Zagreb, Susak.

BANCA ITALIANO - LİMA Lima (Perou) da başlıca şehirlerde şubeler:

BANCA ITALIANO - GUAYAQUİL. Guayaquil.

İstanbul merkez:

Galata, Voyvoda caddesi, Karaköy. palas. Telefon: 44645.

İstanbul bürosu:

Alalemcian han. Telefon: 22900

3/11/12/15.

Beyoğlu bürosu:

İstiklal caddesi No. 247. Telefon: 41046.

Kasalar icari: İtalye ve Macaris - tan için ve Touristikçe çekleri ve B.

Son Posta

Yevmi, Siyasi, Havadis ve Halk gazetesi
Yerebatan, Çatalçeşme sokak, 25 İSTANBUL

Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuz ve gazetemize aiddir.

ABONE FİATLARI

	1	6	3	1
	Sene	Ay	Ay	Ay
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Türkiye	1400	750	400	100
Yunan	2340	1220	710	270
Ecebi	2700	1400	800	300

Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur.

Gelen evrak geri verilmez. İlanlardan mes'uliyet alınmaz.

Cevap için mektublara 10 kuruşluk Pul ilâvesi lüzumdur.

Posta kutusu : 741 İstanbul
Tlgraf : Son Posta
Telefon : 20203

Zayı - Elektrik ve tramvay idaresinden aldığım kırmızı renkli hüviyet varakasını zayı ettim. Hükümü yoktur. Sabık zat işleri memurlarından 617 sicil numaralı: Vedad Pekgtrgin

İstanbul Levazım Amirliğinden Verilen Harici Askeri Kıtaları İlanları

Aşağıda yazılı mevadin kapalı zarfla eksiltmeleri hizalarında yazılı gün ve saatlerde hizalarında yazılı mahallerdeki askeri satın alma komisyonunda yapılacaktır. Taliblerin kanuni vesikaları ile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel aid olduğu komisyona vermeleri. Şartnameleri komisyonlarında görülür.

Cinsi	Eksiltmenin yapılacağı yer	Miktarı	Tutarı Lira	Teminatı Lira	İhale günü ve saati	İhalenin yapılacağı yer.
Un.	Midyat.	200 ton	24,000	1800	7/11/940	10
Odun.	Edirne sanayi kışlasında.	5320 ton	95,760	6038	5 » »	10
Arpa.	Erzurum Lv. Amirliği.	2,458,800 kilo	196,704	14753	4 » »	10
Arpa.	Erzurum Lv. Amirliği.	870,000 »	69,600	5220	5 » »	11
Siğir eti.	Balkesir.	60,000 »	kilosu 30 Kr.	1350	7 » »	10
Un.	Van.	430,000 »	70,950	4797,50	1 » »	9
Un.	Van.	430,000 »	70,950	4797,50	1 » »	10
Un.	Van.	350,000 »	66,000	4575	1 » »	11
Un.	Van.	600,000 »	90,000	6750	1 » »	10

(1265 - 9879)

Aşağıda yazılı mevadin kapalı zarfla eksiltmeleri hizalarında yazılı gün, saat ve mahallerdeki askeri satın alma komisyonlarında yapılacaktır. Taliblerin kanuni vesikaları ile teklif mektuplarını ihale saatlerinde bir saat evvel aid olduğu komisyona vermeleri. Şartnameleri komisyonlarında görülür.

Cinsi.	Miktarı	Tutarı Lira	Teminatı Lira	İhale gün ve saati	İhalenin yapılacağı yer.
Pirinç	52,800 kilo	17,424	1307	6/11/940	11
Kuru ot.	225,750 »	15,802,50	1186	» » »	15
Arpa.	500,000 »	40,000	3000	4 » »	15
Un.	400,000 »	72,000	5400	» » »	11
Un.	200,000 »	24,000	1800	7 » »	10
Sabun.	88,000 »	84,320	2574	8 » »	15

(1299 - 10045)

Emniyet Sandığı İlanları

Taksitli emlak satışı sekiz senede % 5 faizile ödenir

Semti	Cinsi	Muhammed kıymeti
Süleymaniye Şeyhislâm sokağında eski 9 yeni 13, 15 şimdiki 17 No.	Üç katta yedi odalı kâr-gir bir evin tamamı.	2600
Beyoğlu Hüseyinağa mahallesinde eski Bülbülderesi yeni Vişne sokağında eski 6 yeni 24, 26, 28 No.lı	Arsa mecmuu 90 zira	630
Beylerbeyi Havuzbaşında eski 12 mü. 12, 12 yeni 12, 40, 51, 52 No.lı	Dört dönmü, 188 zira arsa	250
Topkapı Beyaztağa eski Aksaray caddesinde eski 82 ilâ 88 ve yeni 82 ilâ 88 No.	75 metre bir arsa	110
Topkapı Merkezefendi mahallesi Bahçelievler Tepebaşı sokağında eski 12 mü. 12, 12 eski 30, 31, 31 yeni 8, 9 No.lı	Bir buçuk katta üç odalı ahşap iki ev.	500
Büyüklânga Bostancıbaşı Abdullah Kâtib Kasım mahallesi İmam sokağında eski 4, 4 mü. yeni 4, 6 No.lı	Bir katta iki dükkân	650

Emlak satmak isteyenlere

Satışlarımızın gördüğü büyük rağbetin sırrı: Satılık gayrimenkulleri . mizin toplu bir halde halka teşhir olunmasıdır. Hergün mülk almak isteyen yüzlerce vatandaş her yerden evvel satış salonumuzu ziyaret ediyorlar. İstanbul gibi satıcı ve alıcının karşılaşması pek güç olan büyük bir şehirde bu, pek mühim bir kazançtır. Müessesemiz bu menfaatten siz de istifade ettirmeye karar vermiştir. Satış salonumuzda emlakinizin adresini ve resmini teşhir ettirmekle sizi tanıyan yüzlerce müşteri ile bir anda temasa gelirsiniz; satılık gayrimenkulün 6X9 iki küt'a fotoğrafı ve tapu senedi ile birlikte müraaat ediniz. Ücret: Bir liradan aşağı olmamak üzere üç ay bin lirada on iki buçuk kuruştur. (10306)

OSMANLI BANKASI

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ
TESİS TARİHİ 1863

Statüleri ve Türkiye Cumhuriyeti ile münakit mukaveenamesi 2292 Numaralı 10/6/1933 tarihli kanunla tasdik edilmiştir (24/6/1933 tarihli 2435 Numaralı Resmî Gazete)

Sermayesi : 10.000.000 İngiliz Lirası
İhtiyat akçesi : 1.250.000 İngiliz Lirası

Türkiyenin başlıca Şehirlerinde
PARIS, MARSİLYA ve NİS'de
LONDRA ve MANÇESTER'de
MISIR, KIBRIS, YUNANİSTAN, İRAN, İRAK, FİLİSTİN ve MAVERAYI ERDİN'de

Merkez ve Şubeleri
YUGOSLAVYA, RUMANYA, YUNANİSTAN, SURİYE, LÜBNAN
Filyalleri ve bütün Dünyada Acenta ve Muhabirleri vardır.

Her nevi Banka Muameleleri yapar
Hesabi cari ve mevduat hesapları küşadi.
Ticari krediler ve vesakli krediler küşadi.
Türkiye ve Ecebi memleketler üzerinde keşide senedat iskontosu.
Borsa emirleri.
Esham ve tahvilât, altın ve emtaa üzerine avans.
Senedat tahsilâtı ve salre.

En yüksek emniyet şartlarını haiz kiralık
Kasalar Servisi vardır.

Piyasanın en müsait şartları ile (kumbaralı veya kumbarasız) tasarruf hesapları açılır.

Ankara Polis Enstitüsü Müdürlüğünden:

Ankara Polis enstitüsü 60 lira asıl maaşlı kriminalistik öğretmenliği münhaldir. Fransızca çok iyi vakif ve üniversitenin fizik-kimya şubesinden mezun bir talib aranmaktadır. Şahsen veya yazı ile enstitü müdürlüğüne müraaat edilmesi ilân olunur. «7258» «10372»

Millî Piyango Dördüncü Tertip Plânı Çok Zengindir.

Birinci çekiliş

7 İLK TEŞRİNDE

Bu Plânın iki hususiyeti vardır.

1 — 5000, 2000 ve 1000 liralık orta büyüklükteki ikramiyeler aded itibarıyla fazlaletirilmiş, ayrıca bu plâna yeniden ve bundan evvelki plânlarda mevcut olmayan 500 ve 50 liralık ikramiyeler konmuştur.

500 LİRALIK

İkramiyelerin adedi birinci çekilişte 90, ikincide 150, üçüncüde 180'dir.

2 — Plânın ikinci hususiyeti de 47 tane teselli mükâfatını ihtiva etmesidir. Teselli mükâfatının esas güdüsü: Eğer bir biletin bütün rakkamları büyük ikramiyeyi kazanan numaranın rakkamlarına tevatüf eder de, yalnız herhangi hanede bulunursa bulunsun bir tanesi değişik olur sa o bilet teselli mükâfatı kazanır. Bu suretle büyük ikramiyeyi kazanan numaraya benzeyip de yalnız bir hanesindeki rakkam ayrı olan 47 numara teselli mükâfatı kazanacaktır.

Biletlerin değiştirilmesi tarihinde dikkat ediniz.

Devamlı biletlerin ertesi ayın ikinci günü akşamı na kadar değiştirilmesi lazımdır.

7 İkinci Teşrin 1940

çekilişinde Büyük İkramiye

30.000 Liradır.

Birinci çekilişin tam bileti 2 yarım bileti 1 liradır. İkinci çekilişin tam bileti 3 yarım bileti 1,50 liradır. Üçüncü çekilişin tam bileti 4 yarım bileti 2 liradır.

Plânı Tetkik ediniz.

Her çekilişte biletlerin fiatle beraber ikramiyelerin hem miktarı, hem adedi artırılmıştır. Yani şans ihtimali her çekilişte çok daha fazladır. Bu plâna göre talihlilerin miktarı artacak ve bu talihler aynı zamanda miktarca daha fazla ikramiye kazanacaktır.

ikramiyelerin hem miktarı, hem adedi artırılmıştır.

BİRİNCİ ÇEKİLİŞ			İKİNCİ ÇEKİLİŞ			ÜÇÜNCÜ ÇEKİLİŞ		
İkramiye Adedi	İkramiye Miktarı L.L.R.A.	İkramiye Tutarı L.L.R.A.	İkramiye Adedi	İkramiye Miktarı L.L.R.A.	İkramiye Tutarı L.L.R.A.	İkramiye Adedi	İkramiye Miktarı L.L.R.A.	İkramiye Tutarı L.L.R.A.
1	30.000	30.000	1	40.000	40.000	1	50.000	50.000
1	10.000	10.000	2	10.000	20.000	3	10.000	30.000
2	5.000	10.000	5	5.000	25.000	8	5.000	40.000
5	2.000	10.000	10	2.000	20.000	15	2.000	30.000
60	1.000	60.000	90	1.000	90.000	120	1.000	120.000
90	500	45.000	150	500	75.000	180	500	90.000
300	100	30.000	300	100	30.000	300	100	30.000
300	50	15.000	600	50	30.000	600	50	30.000
3.000	10	30.000	3.000	10	30.000	6.000	10	60.000
60.000	2	120.000	60.000	3	180.000	60.000	4	240.000
TESELİ MÜKÂFATI 47	60	2.820	TESELİ MÜKÂFATI 47	80	3.760	TESELİ MÜKÂFATI 47	120	5.640
63.806		362.820	64.205		543.760	67.274		725.640

PLÂN

1 Lira

BU ÇEKİLİŞTE SATIŞ HADİSİNİN %60'47'Sİ İKRAMİYE VERİLECEK

2 Lira

BU ÇEKİLİŞTE SATIŞ HADİSİNİN %60'42'Sİ İKRAMİYE VERİLECEK

3 Lira

BU ÇEKİLİŞTE SATIŞ HADİSİNİN %60'47'Sİ İKRAMİYE VERİLECEK

4 Lira

BU ÇEKİLİŞTE SATIŞ HADİSİNİN %60'47'Sİ İKRAMİYE VERİLECEK

5 Lira

BU ÇEKİLİŞTE SATIŞ HADİSİNİN %60'47'Sİ İKRAMİYE VERİLECEK

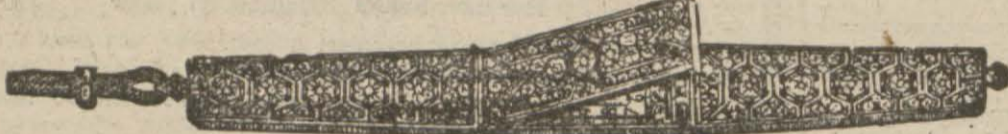
6 Lira

BU ÇEKİLİŞTE SATIŞ HADİSİNİN %60'47'Sİ İKRAMİYE VERİLECEK

ARLON



Pırlantalı ve Elmaslı saatların kapalı ve açık şekilleri



SATIŞ DEPOSU: Z. SAATMAN Sultanhamam Camıbaşı han 1 inci kat Satış yerleri: İstanbul, Bahçekapı Üç kardeşler saat ticarethanesi Ankara: Anafartalar caddesinde N. 25 A Güngörcü İzmirde: Balçılar caddesi 225 M. Fevzi Kaş

SELÂNİK BANKASI

Teşis tarihi: 1898

İdare Merkezi: İSTANBUL (GALATA)

Türkiyedeki Şubeleri:

İSTANBUL, Galata ve Yenicaami
MERSİN, ADANA Bürosu

Yunanistandaki Şubeleri:

SELÂNİK - ATİNA

Her nevi banka muameleleri
Kiralık kasalar servisi

YENİ PUDRA RENKLERİ



en son moda
TUVALETLERLE

AHENKTARDIR

Büyük bir Paris terzihanesinin müşterek mesaisile bir Fransız güzellik mütehassısın vücude getirdiği yeni pudra halatısı:

«Rachel»: Gayet beyaz bir cild için zeffaf ve saf bir güzellik temin eder. «Pêche»: Açık tenli esmer ve sarışınların ekserisine uygun olarak pembe bir parlaklık verir.

«Brun Soleil»: Esmerlere cazib bir sevimlilik temin eder... Ve yalnız Tokalon pudrası serisinde bulabileceğiniz diğer bir çok yeni ve cazib

renkler... Tokalon pudrası çavalandırıcıdır. Bu sayede cildde beyazlık geyrimlerdir ve âdetâ tabii güzellik rünür. Bu pudranın istimaliyle ten «makyajlanmış» manzaralara benzeyebilir. Fazla olarak kullanılmadan bütün gün sabit kalmasını sağlar olur. Hemen bu gündem Tokalon en fazla rağbet bulan pudrasını Temin edeceğiniz şık ve en güzel rinden cildden hayrette kalabilirsiniz.

Açık usulile eksiltme ilânı

Tekirdağ Nafia Müdürlüğünden:

1 — Eksiltmeye konulan iş: Alpullu-Hayrabolu yolunun «15 4' 000 — 17 4' 100» kilometreleri arasında «5300» m 2, hk kısmın adı kaldırılma inşaat işi. Bu işin keşif bedeli «7595» liradır.

2 — Eksiltme: 6/11/940 tarihine rastlayan Çarşamba günü saat 15 de Tekirdağ hükümet konağında Nafia Müdürlüğü eksiltme komisyonu odasında açık usulile yapılacaktır.

3 — Bu işe aid keşif evrakile, eksiltme, husulî ve fennî şartnameleri görmek isteyenler hergün Nafia Müdürlüğüne müracaat ederek izahat alabilirler.

4 — Eksiltmeye girebilmek için talihlerin «569» lira «63» kuruşluk muvakkat teminat vermesi ve ihale gününden en az «8» gün evvel Tekirdağ valiliğine müracaatla alacakları «ehliyet vesikası» ile beraber 940 yılına aid ticaret odası vesikası ibraz etmeleri ve isteklerinin aynı gün ve saatte eksiltme komisyonu odasında hazır bulunmaları lazımdır. «10028»

Dünyanın Meşhur Şekercisi

ALİ MUHİDDİN HACI BEKİR

Merkezi: Bahçekapı; şubeleri: Beyoğlu, Karaköy, Kadıköy
Bayram günleri açıktır.

Ankara Polis Enstitüsü Müdürlüğünden:

Ankara Polis enstitüsünde 350 lira ücretli mütehassıs doçentliği münhaldir. Talihlerin Fransa veya İsviçrede fizik -kimya tahsil etmiş bulunması, enstitü mütehassısı tarafından yapılacak bir müsabaka imtihanını kazanması ve şimdiye kadar bir ihtisas mevkinde çalışmış bulunması şarttır. İsteklilerin şahsen veya yazı ile enstitü müdürlüğüne müracaatları ilân olunur. «7257» 10371.

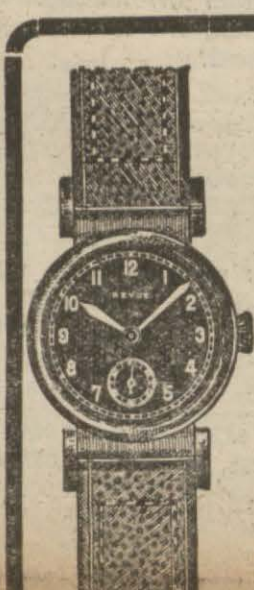
Son Posta Matbaası: Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeg

DENTOL

DIŞ MACUNU

Bütün diş ve diş etlerinin arızalarını, giderdikten başka ağız kokusunu da izale eder.

Her yerde DENTOL diş macununu arayınız.



Saatçinizden

REVUE

Saatlerin yeni koleksiyonu görmeden saat almayınız.

REVUE SAATLARI

Yüksek derece saatlar sırasında bulunduğu halde fennin en son ve terakki metodlarla imal edildiğinden

Fiatları daha ehvendir

Saatçılardan ısrarla isteyiniz.



ŞAMPIYON AMPULLARI

Çok dayanıklı çok ucuz ve tamam 1000 saat dayanır

Satış deposu: Tahtakale, Uzunca Ova Caddesi No. 12 - 14

Karacabey Belediyesinden:

Karacabey belediyesi elektrik tesisi için asgari «75» beygir kuvvetinde ve elektrik istihsaline elverişli az müstamel bir lokomotif bu makineleri pazarlık suretile satın alınacaktır. Ellerinde bu gibi makineler olan isteklilerin satış yapmak üzere hergün Karacabey belediyesine müracaatları ilân olunur. «9707»